

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Összegző tanulmány

**A felnőttképzési intézmények fejlődése és szerepe az
identitás megőrzésében a magyarlakta területeken
napjainkig.**

**Főbb tendenciák és feladatok a határon túli, magyar
nyelvű felnőttképzés fejlesztésének érdekében
című kutatás eredményeiről**

Budapest, 2016

1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: 06 1 477 5600 – Fax: 06 1 210 1063 – www.nive.hu

**A kutatás a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács javaslatára miniszteri döntés
alapján,
az NFA KA 3/2013.sz. támogatási szerződés keretében valósulhatott meg.**

Összegző tanulmány
**Felnőttképzési intézmények fejlődése és szerepe az identitás megőrzésében a
magyarlakta területeken napjainkig.**
**Főbb tendenciák és feladatok a határon túli, magyar nyelvű felnőttképzés
fejlesztésének érdekében című kutatásról**

**Modláné Görgényi Ildikó és
Modla Ferenc
vezető kutatók**

2016

Tartalom

Összefoglaló	4
Summary	4
Bevezető	6
Kutatósi téma	6
Célkitűzések	6
Hipotézisek	7
1. Határon túli magyarság a Kárpát-medencében	7
2. A Kárpát-régió országainak gazdasági helyzete, ill. oktatási ráfordításainak néhány jellemzője	11
Alapfokú képzés	13
Középfokú oktatás	14
Felsőfokú képzés	14
3. Munkanélküliség, foglalkoztatás alakulása a régió országaiban	16
4. A képzettség és munkanélküliség tendenciáinak összehasonlítása	18
5. A felnőttképzés és az identitás	22
6. A kutatás módszertana	23
7. A válaszok kiértékelése	26
Erdély, Partium	26
Felvidék	29
Vajdaság	31
Kárpátalja	32
8. A kutatási módszertan kiterjesztése	33
Erdély, Partium (Románia)	34
Felvidék (Szlovákia)	39
Vajdaság (Szerbia)	43
Drávaköz-Szerémség (Horvátország)	47

Muravidék (Szlovénia).....	50
Burgenland (Ausztria).....	52
Kárpátalja (Ukrajna)	54
Javaslatok.....	57
Irodalomjegyzék	59
Ábrajegyzék	61
Mellékletjegyzék.....	63

Összefoglaló

A Kárpát-medence népességének megtartásához egyik fontos eszköz a felnőttképzés. Ahhoz, hogy a magyar ajkú népesség a szülőföldjén és annak munkaerő-piacán érvényesülni tudjon, képzésre van szükség. A magyar nyelvű képzésekkel az azonosságtudat, az összetartozás, és az együttműködés erősíthető.

A kutatás során vizsgálatra került a Felvidék (Szlovákia), Kárpátalja (Ukrajna), Erdély és a Partium (Románia), Vajdaság (Szerbia), Drávaköz-Szerémség (Horvátország), Muravidék (Szlovénia), és Burgenland (Ausztria) felnőttképzése a magyar lakta területeken. Az analízis fő szempontjai a felnőttképzés helyi megvalósulása, ill. a helyi munka-erőpiachoz történő illeszkedése, a magyar közösség megtartó ereje a 2010-15 közötti időszakaszban.

A vizsgálat módszere kérdőíves felmérés, amely kiegészítésre került interjúkkal, internetes adatbányászattal és irodalmi feldolgozással.

A vizsgálat során az a kép alakult ki, hogy a felnőttképzés rendszere fejlesztés alatt áll. Az egyes területeken eltérő szintű a fejlesztés folyamata.

Summary

Adult education is an important means in the retention of the population of the Carpathian Basin. In order to gain positions on the native land and its labor market the Hungarian-speaking population needs training. Trainings conducted on Hungarian language can strengthen identity, the sense of belonging together, and cooperation.

The research covered the adult education in Hungarian-inhabited areas of Highland (Slovakia), Transcarpathia (Ukraine), Transylvania and Crisana (Romania), Vojvodina (Serbia), Drávaköz-Szerémség (Croatia), Mura region (Slovenia) and Burgenland (Austria). The main aspects of the analysis were: the implementation of local adult education and its adjustment to the local labor market, and theretaining power of the Hungarian community, in the time period between 2010-15.

The method used was questionnaire survey supplemented by interviewing, Internet data mining and analysis of literature. The research concluded that the system of adult education in these areas is under development, and each area is at different levels of the development process.

„Magyarnak lenni nem állapot, magyarnak lenni magatartás!”

Márai Sándor

Bevezető

Kutatási téma

Napjaink határon túli népessége megtartásának egyik fontos eszköze –és egyben a felnőttképzés, a szakképzés számára is kihívás--, hogy a magyar ajkú népesség szülőföldjén és annak munkaerő-piacán érvényesülni tudjon és a magyar közösség számára társadalmi és gazdasági gyarapodást eredményezzen. A felnőttképzés helyi megvalósulása, ill. a helyi munka-erőpiachoz történő illeszkedése segíti a magyar közösség megtartó erejét. Tovább erősíti a magyar identitást az egyes országok magyarlakta területeinek összefogása, az anyaországgal való együttműködés és az onnan kapott támogatás.

Célunk a szomszédos országok felnőttképzését szabályozó jogszabályok áttekintése, a magyar kisebbség magyar nyelven való oktatása szempontjából, valamint a magyar ajkú kisebbség identitását befolyásoló tényezők vizsgálata a különböző országokban, azok összevetése, és a további lehetőségek bemutatása.

Bemutatásra kerül a Felvidék (Szlovákia), Kárpátalja (Ukrajna), Erdély és a Partium (Románia), Vajdaság (Szerbia), Drávaköz-Szerémség (Horvátország), Muravidék (Szlovénia), és Burgenland (Ausztria) felnőttképzése a magyar lakta területeken.

Célkitűzések

A kutatás célja, hogy empirikus vizsgálatok segítségével tárja fel a határon túli magyar lakta területek felnőttképzésének sajátosságait, jellemzőit a 2010-2015 közötti időszakban. Ezzel ugyanakkor összefüggéseket is keres a felnőttképzés és a magyar identitás megőrzése között. A vizsgálódásnak rá kell világítania az országonként eltérő és az azonos módszerekre és fel kell térképeznie a jelenlegi felnőttképzési intézményhálózatot, és a közöttük levő együttműködést.

Hipotézisek

1. A felnőttképzésben részt vevőkben a képzés során erősödik az a meggyőződés, hogy a végzettség megszerzésével javulnak a helyi munkaerő-piaci esélyeik.
2. A felnőttképzésben résztvevők társadalmi integrációs esélyei javulnak. Várhatóan saját boldogulásuk reményében kevésbé választják az elvándorlást.
3. A magasabb képzettségű növeli a magyar ajkú közösség gazdasági versenyképességét, tökevonzó képességét, összességében a magyar közösség megtartó erejét.

1. Határon túli magyarság a Kárpát-medencében

Történelmi tény, hogy Európában a magyarságon kívül számos kisebbség él az anyaországán kívül vagy megfelelő autonómia nélkül különböző országokban. Közülük a trianoni döntés következtében az európai nemzetek közül az (egyébként szülőföldjükön élő) magyar nemzetiségűek élnek a legnagyobb létszámban az anyaországon kívül.

Az alábbi térképek az európai kisebbségek területi megoszlását, ill. az európai nyelvek területi megoszlását mutatja be.

1. Ábra Európai kisebbségek

2. ábra Európai nyelvek

A Kárpát-medencén kívül szórványban élő magyar, illetve magyar származású személyek száma becslések szerint 2–2,5 millió fő lehet. Nyugat-Európában (Ausztria nélkül) mintegy 260–270 ezer magyar élhet. 1,6 millióra tehető az Észak-Amerikában, 50–55 ezerre a Dél-Amerikában és legalább 62 ezerre az Ausztráliában és Új-Zélandon élő magyarok száma. Rajtuk kívül kb. 200–250 ezer magyar élhet Izraelben, 30 ezer Ázsiában és legalább 10 ezer Afrikában (főleg Dél-Afrikában).

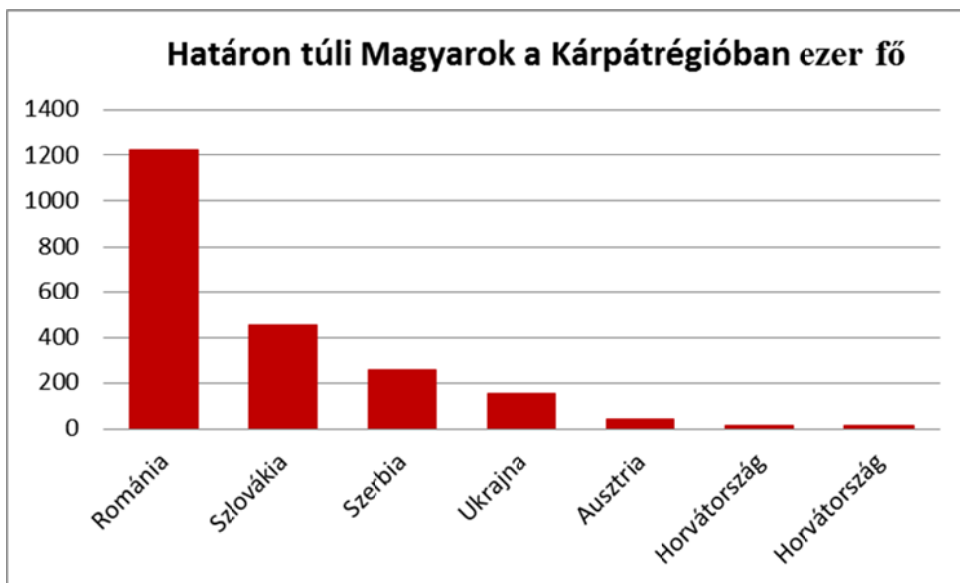

A határon túli magyarok létszáma		
	ezer fő	forrás
USA	1399	2000
Románia	1228	2011
Szlovákia	456	2011
Kanada	316	2006
Szerbia	254	2011
Izrael	2-300	becsült
Ukrajna	157	2006
Németország	120	becsült
Nyugat-Európa	75-85	becsült
Ausztrália	65	becsült
Ausztria	41	2001
Dél-Amerika	40-50	2006
Észak-Európa	40-45	2006
Horvátország	14	2011
Csehország	9	2011
Horvátország	14	2002
Ázsia	30	becsült
Afrika	10	becsült

3. ábra A határon túli magyarok létszáma

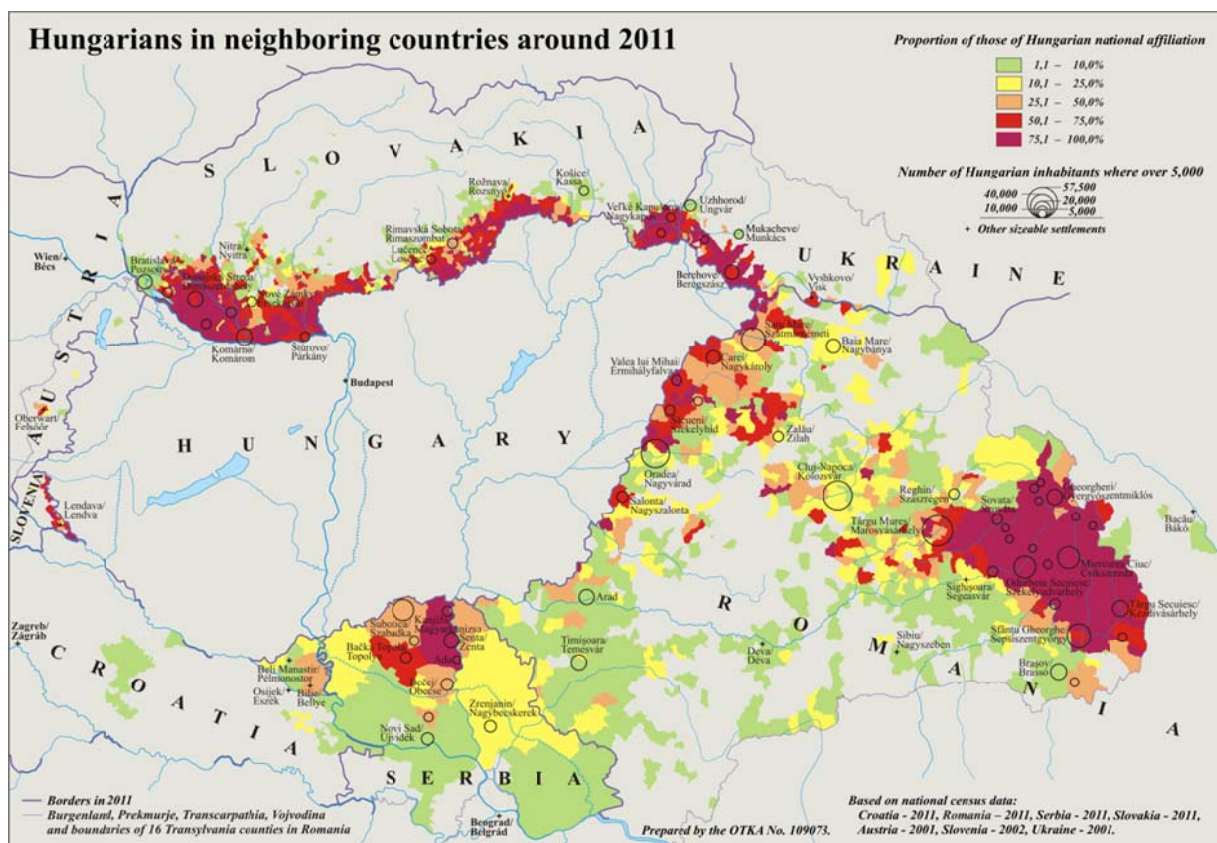
A becslések valóságtartalmát befolyásolja, hogy a diktatórikus rendszerek szétesése óta nem követhető pontosan nyomon a különböző céllal és jogcímen a Kárpát-medencén kívülre került magyar származású, illetve magyar állampolgárságú személyek száma. A hivatalos adatok – ha vannak – sem fedik le teljes mértékben az egyes országok magyar népességének létszámát. Zavarja a tisztánlátást az is, hogy a szomszédos országokból az utóbbi két–három évtizedben kivándorolt magyar nemzetiségű személyeket a befogadó országok hatóságai eredeti állampolgárságuk és nem etnikai eredetük alapján regisztrálják.

A diaszpórában élő magyarság összetételét nagyban befolyásolta a kiérkezés időpontja, illetve indítéka. Általánosságban elmondható, hogy a legnagyobb arányú magyar kivándorlásra főleg a két világháború között, majd a II. világháború után, az 1956-os eseményeket követően, továbbá a 1980-as évek során, a vasfüggöny leomlása és a rendszerváltás kapcsán került sor.

4. ábra Határon túli magyarok a Kárpát-régióban

Sok magyar hagyta el szülőföldjét és vándorolt ki Erdélyből a romániai Ceașescu-rendszer túlkapásai miatt, vagy indult el (a volt) Jugoszlávia területeiről új megélhetést keresni.¹

Forrás: Tom Lantos Institute, 2014. július

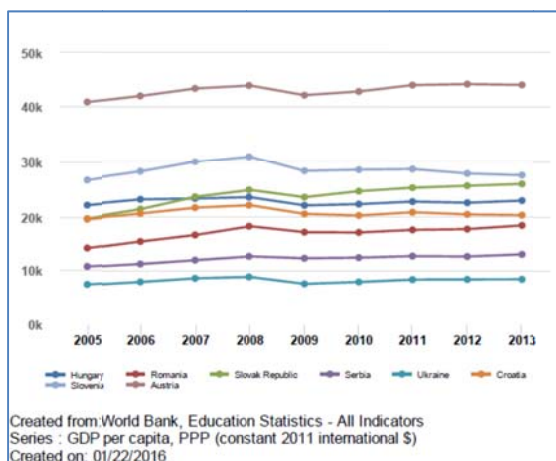
5. ábra Határon túli magyarok eloszlása a Kárpát-régióban

¹ Forrás: A Kárpát-medencén kívül élő magyarság helyzetéről jelentése a Határon Túli Magyarok Hivatalának.

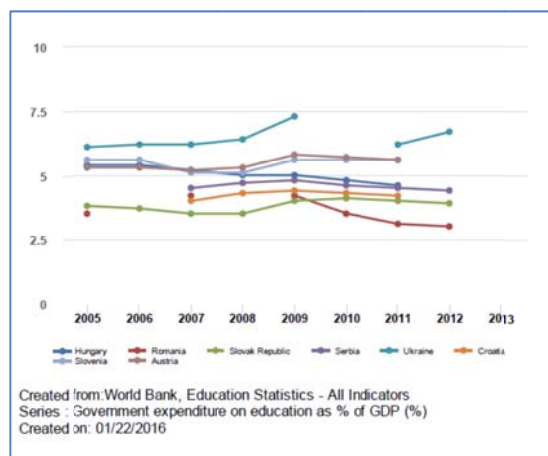
2. A Kárpát-régió országainak gazdasági helyzete, ill. oktatási ráfordításainak néhány jellemzője

Bár a Kárpát-régió történelmi, politikai helyzete és gazdasági fejlődése évszázadokon keresztül szorosan összekapcsolódott, az utóbbi évszázad, ill. évtizedek számos eltérést eredményeztek. Célszerű a Kárpát-régió egyes területeinek néhány gazdasági és elsősorban az oktatási területet érintő adatainak összehasonlítását elvégezni. Az EUSTAT sajnos csak az EU-tagországok adatait tartalmazza ezért a World Bank adatbázisát vettük a alapul, amelyek az EU-tagországok mellett Ukrajna és Szerbia vonatkozásában is tartalmaz adatokat.

A Kárpát-medence magyarok lakta országainak egy főre eső GDP és az GDP oktatásra fordított %-os összehasonlítása.

6. ábra Az egy főre eső GDP a 8 országban

7. ábra Az oktatási kiadások a GDP %-ában

Az oktatásra fordított ráfordítások GDP-n belüli arányait tekintve a 8 ország közül sajnálatosan Szlovákia és Románia - a 2 legnagyobb létszámú magyar kisebbséggel rendelkező ország - értékei voltak a legalacsonyabbak a 2005-2013 közötti időszakban. Miközben az államok többségében 5% körüli (általában 4,5-5,5% közötti) a GDP-n belüli oktatási ráfordítások aránya, ezekben az országokban 3-4% közöttiek az értékek. Különösen aggasztó, hogy ezen értékek a legutóbbi időszakban Romániában csökkennek. Sajátos helyzetet mutatnak Ukrajna adatai. Miközben az egy főre eső GDP itt a legalacsonyabb a régió országai között, oktatásra tartósan ezen ország fordít a legtöbbet a GDP arányában. Más kérdés, hogy (mint azt a későbbi statisztikai adatokból látható lesz) vélhetően rossz struktúrában.

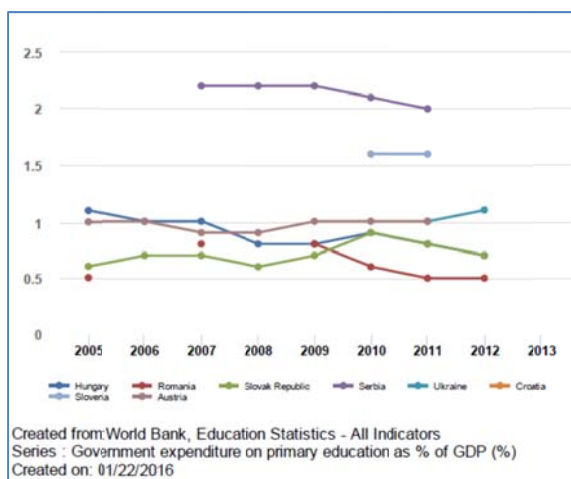
A magyar GDP a 2008-2009-es gazdasági válságot követően egy kisebb 2012. évi megingást követően tartós növekedési pályára került.

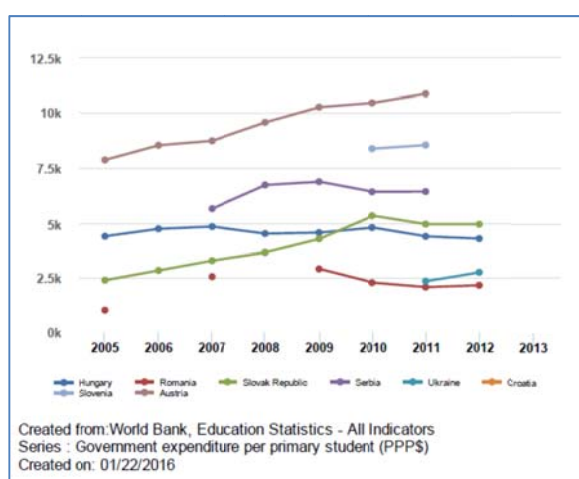

Az egyes oktatási (alap-közép-felső) szintekre fordított GDP-n belüli arányok és az egyes oktatási szintek hallgatónkénti PPP (*purchasing power parity*, magyarul vásárlóerő-paritáson) ráfordítások összehasonlítása is tanulságos következtetések levonására teremt lehetőséget.

Alapfokú képzés

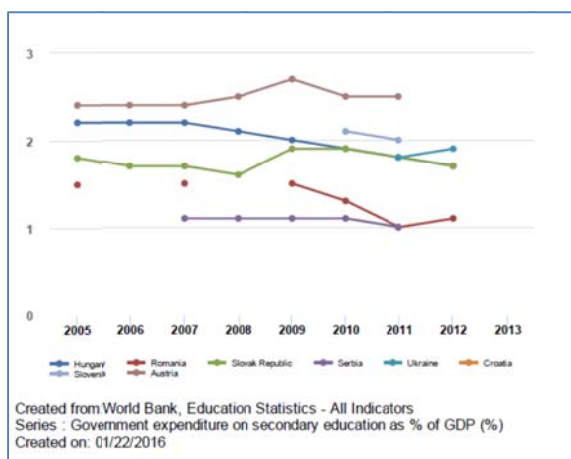
8. ábra Alapfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban

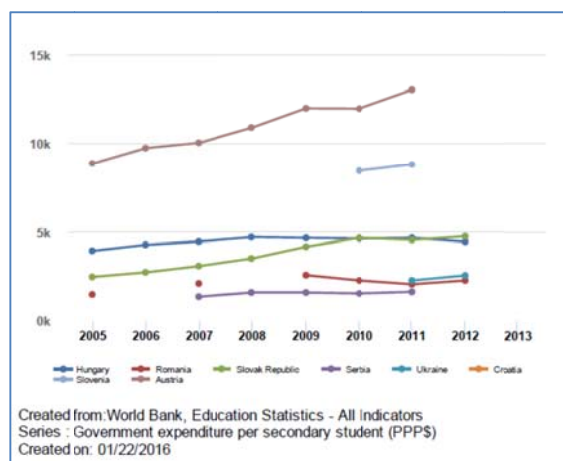
9. ábra Alapfokú képzés ráfordításai diákonként

Az általános iskolai képzésre a GDP arányában a legkevesebbet Románia és Szlovákia a legtöbbet – arányaiban majdnem 2-szeres értéket - pedig Szerbia és Szlovénia fordít. A hallgatónkénti PPP\$ ráfordítások összehasonlításában Románia és Ukrajna adatai vannak a lista alján, sajnos a két országban együttesen mintegy 2 millós magyar kisebbséggel. Az élmezőnyben - feltehetően az magasabb egy főre eső GDP-vel is összefüggésben - Ausztria és Szlovénia adatai szerepelnek. Figyelemre méltó Szerbia tartós dobogós helyezése a diákonkénti ráfordítások rangsorában.

Középfokú oktatás

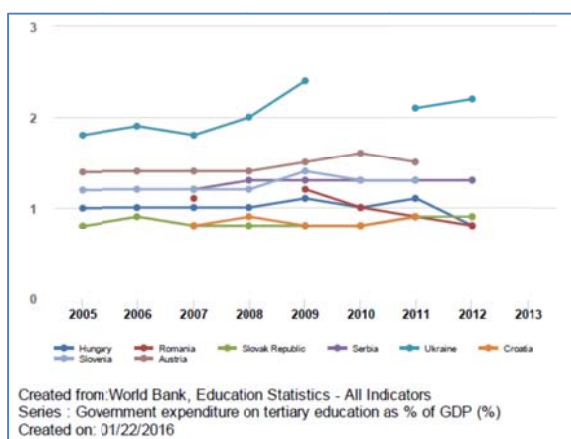
10. ábra Középfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban

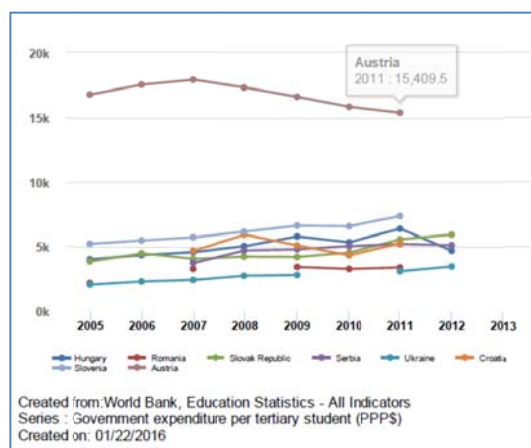
11. ábra Középfokú képzés ráfordításai diákonként

A középfokú oktatás területén Románia és Szerbia adatai mutatnak legalacsonyabb értéket, akár a GDP %-ban mért ráfordítások, akár a diákonkénti PPP\$ ráfordítások értékeit hasonlítjuk össze a 8 országban. A 2 listavezető ez esetben is - akár az alapfokú képzés esetében - Ausztria és Szlovénia. Ausztria diákonkénti ráfordításai több mint kétszerese a Kárpát-régió országainál tapasztalt értékeknek. Magyarország a GDP-arányos és a hallgatónkénti ráfordítások szempontja szerint is a 3. helyet érdemelte ki a mezőnyben a 8 éves időszakban. Magyarországon bár a GDP-arányos ráfordítások valamelyest csökkentek, a hallgatónkénti ráfordítások lényegében változatlanok maradtak.

Felsőfokú képzés

12. ábra Felsőfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban

13. ábra Felsőfokú képzés ráfordításai diákonként

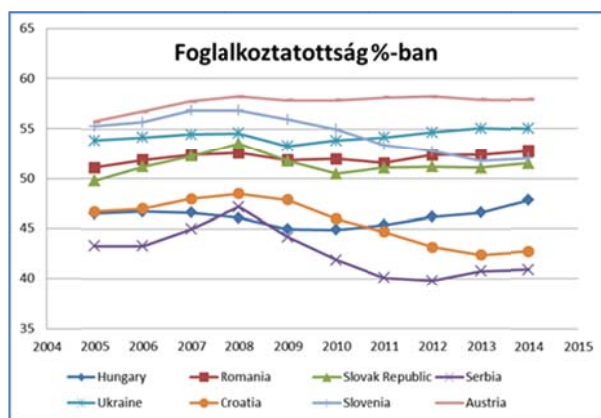
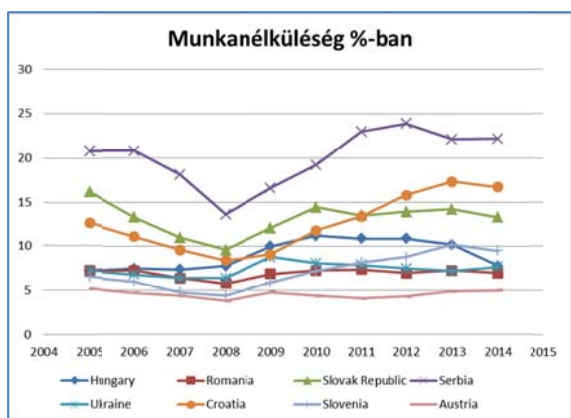
Bár a felsőfokú képzés ráfordításai tekintetében a GDP arányos ráfordítások tekintetében Ukrajna adatai kiugróak, azonban ennek ellenére is a hallgatónkénti ráfordítások tekintetében az ukrán adatok a legalacsonyabbak. Valószínűsíthetően létszám tekintetében túldimenzionált

a felsőfokú képzés Ukrajnában. Az egy hallgatóra eső éves ráfordítások Ausztria estén tartósan (15-18 ezer \$/év) kimagaslóak, ez a mezőny többi országa ráfordításainak mintegy háromszorosa. A magyarországi adatok mindkét összehasonlításban a középmezőnybe tartoznak.

3. Munkanélküliség, foglalkoztatás alakulása a régió országaiban

Az oktatás társadalmi hatékonyságának és egyéni eredményességének, bár közvetetten, de fontos értékmérője munkanélküliség és a foglalkoztatás alakulása.

Data from database: World Development Indicators

14.ábra Munkanélküliség alakulása 2005-2014 között 15. ábra A Foglalkoztatás alakulása 2005-2014 között

A munkanélküliség Szerbiában, Horvátországban és Szlovákiában volt az elmúlt 10 évben a legmagasabb a Kárpát-régió országai közül. Horvátországban az utóbbi években a 15 %-ot is meghaladta, Szerbiában pedig tartósan 20% fölé került. A munkanélküliségi mutató Ausztriában a legalacsonyabb, 5%-os értékével. A foglalkoztatottsági mutató tendenciáiban lényegében a fordított képet mutat: Ausztriában a legmagasabb, míg Szerbiában és Horvátországban a legalacsonyabb.

A magyar adatok a középmezőnybe tartoznak, az utóbbi években, 2012-től dinamikus javuló adatok mellett.

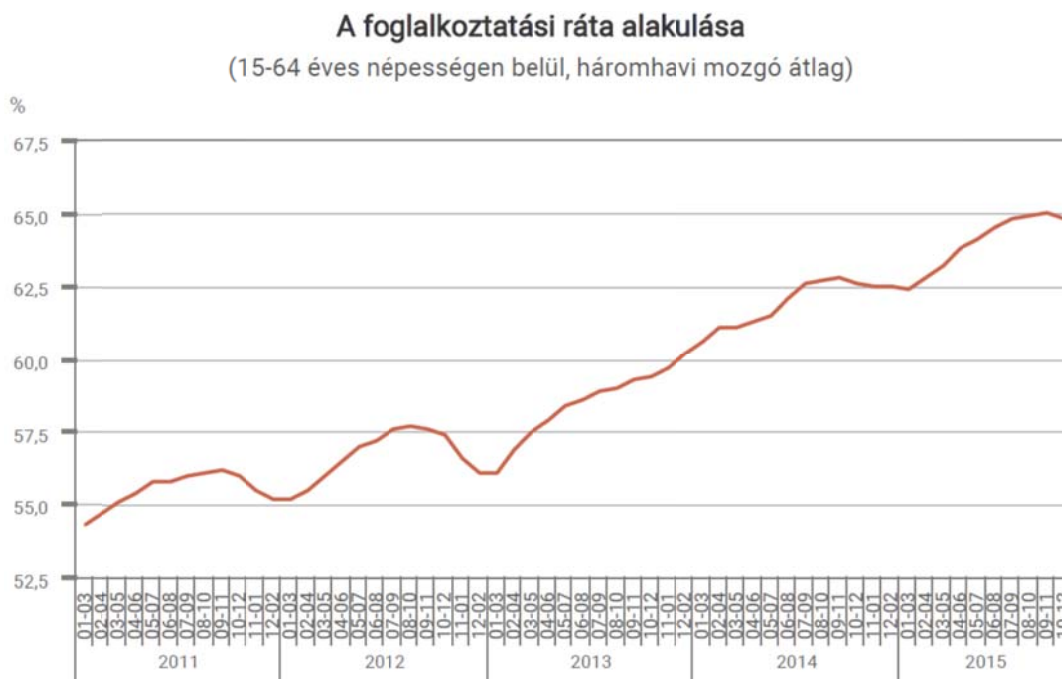

Forrás: KSH

15. ábra A munkanélküliség alakulása Magyarországon 2007-2015 között, negyedéves bontásban.

A munkanélküliségi adatok a 2012-2013 közötti 11-12% közötti adatok at követően jelentős és tartós csökkenést mutat és 2015 végén alig haladja meg a 6 %-ot.

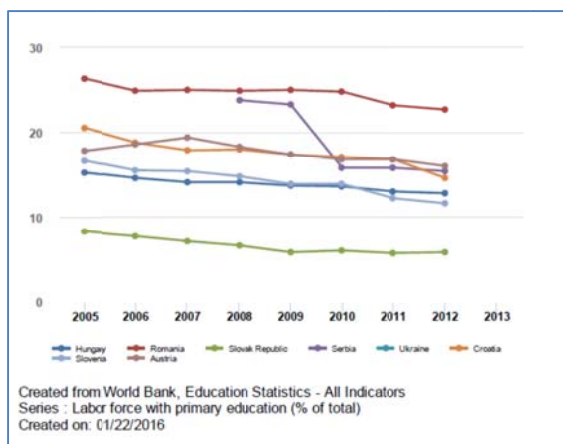
A magyarországi foglalkoztatás adatai munkanélküliség adataihoz hasonlóan látványosan javultak az elmúlt években. A foglalkoztatottsági ráta a 2011. évi 54%-os értékről 2015 végére elérte 65%-os értéket.

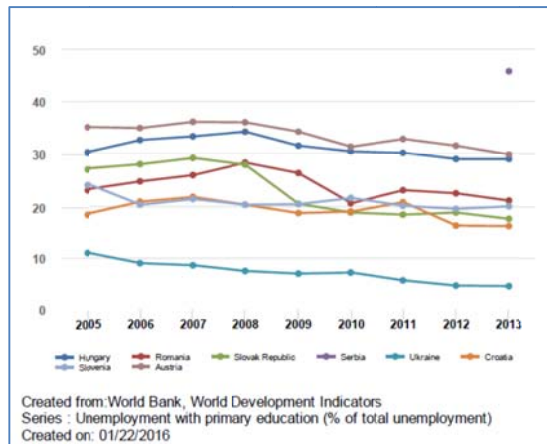
16. ábra A foglalkoztatás alakulása Magyarországon 2011-2015 között havi bontásban.²

² Forrás: KSH

4. A képzettség és munkanélküliség tendenciáinak összehasonlítása

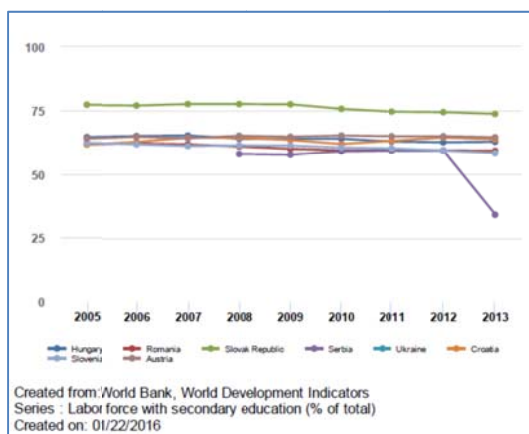

17. ábra Alapfokú képzettségük aránya a munkaerőpiacon

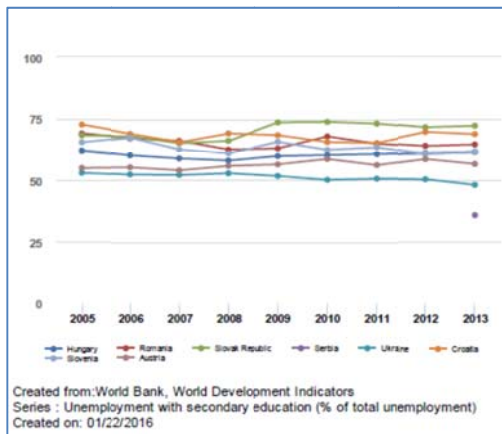

18. ábra Alapfokú képzettségük aránya munkanélküliek között

Az alapfokú végzettségük aránya a munkaképes lakosság körében igen eltérő értéket mutat a 8 országban, de szinte valamennyi országban javult (azaz csökkent) az elmúlt években. A legrosszabb arányt (az alapfokú képzettségük legmagasabb arányát) Románia esetén láthatjuk. Magyarországon a munkaerő-piaci 13%-os alapfokú végzettségük aránya mellett a munkanélküliek között közel 29% az általános iskolai végzettségük aránya. Tehát általános iskolai végzettség több mint duplájára növeli a munkahely elvesztésének a kockázatát. A legnagyobb létszámú határon túli magyar kisebbségű Romániában a két arányszám alig különbözik, tehát Romániában a statisztikai adatok alapján az iskolázottság nem növeli jelentősen a munkamegtartó képességet. Szlovákiában mintegy kétszer nagyobb az esélye az alapfokú végzettség végezettség esetén a munkanélkülivé válásnak az átlagoshoz képest.

19. ábra Középfokú képzettségük aránya

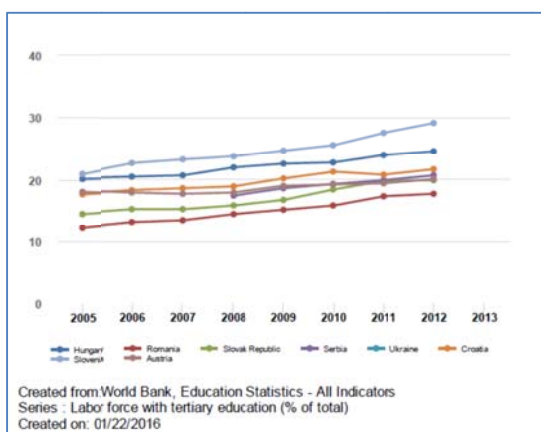

20. ábra Középfokú képzettségük aránya

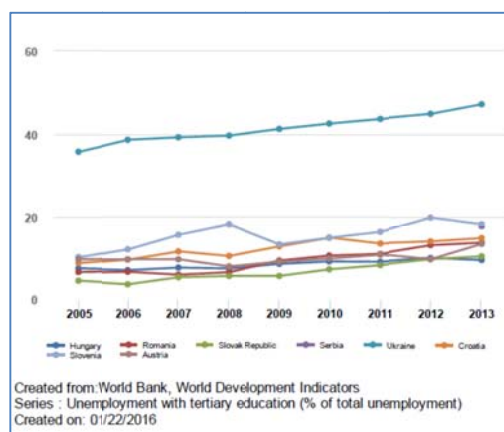
a munkaerőpiacon

a munkanélküliek között

A középfokú iskolai végzettségük aránya lényegében a 60%-ról alig eltérő a Kárpát-régió országaiban. Kivétel Szlovákia, ahol ez az érték számottevően magasabb, 75%. A középfokú végzettségű munkanélküliek közötti aránya országonkénti összehasonlítása nagyobb szórást mutat, bár országonként az elmúlt években alig változott. Magyarországon az elmúlt években a munkanélküliek között a középfokú végzettségük arány 60-62% között változott. A munkaerőpiacon lényegében ennél alig magasabb 62-64% a középfokú végzettségük aránya. Más országokban is hasonló a tendencia, a középfokú végzettség az alapfokú végzettségük helyzetével összehasonlítva 2-3-szorosára javítja a munkahely megtartás esélyeit.

21. ábra Felsőfokú képzettségük aránya
a munkaerőpiacon

22. ábra Felsőfokú képzettségük aránya
a munkanélküliek között

Miközben a felsőfokúak a munkaképes lakosságon belüli aránya 2012-ben 18-29% között változik a 8 országban, az egyes országokban pedig folyamatosan növekszik, az egyes országok közötti eltérés lényegében alig változik. A legalacsonyabb arányt mutató Románia és a legmagasabb százalékos értéket mutató Szlovénia lényegében a bemutatott 8 év alatt lényegében megmaradt a 10-12%-os különbség Szlovénia javára. A magyarországi adatok folyamatosan a 2. helyezésre elegendőek, az ausztriai adatok 20%-os értéke a középmezőnybe tartozik. Magyarországon a felsőfokú végzettségük aránya 2012-ben meghaladta a munkaképes korúak 24%-át, a munkanélkülieken belüli arányuk viszont nem éri el a 10%-ot. A felsőfokúak munkanélkülieken belüli aránya az érintett országok többségében 10-18% közötti érték, miközben a munkaképes lakosságon belüli arányuk az utóbbi évekre 18-29% közé emelkedett. Ez azt jelenti, hogy pl. a középfokú végzettségükhöz viszonyítva 2-3-szor nagyobb eséllyel őrzik meg munkahelyüket más munkavállalókhoz viszonyítva.

Ukrajnában 40%-ot meghaladó a felsőfokúak munkanélkülieken belüli aránya, ami a rossz gazdasági helyzetre, ill. felsőfokú oktatás elavult szerkezetére utalhat.

A statisztikai adatok alapján Magyarországon és Szlovákiában a felsőfokú végzettségűeknek mintegy 6-8-szor nagyobb az esélye van munkájukat megőrizni, mint az általános iskolai végzettségűeknek. Romániában és Szerbiában ez az arány csak 20-25%-al nagyobb.

Középfokú végzettséggel Szlovákiában 3-szor nagyobb az esélye a munkahely megőrzésnek, mint az általános iskolai végzettségűeknek. Magyarország esetében ez arány csak 2.4-szeres.

5. A felnőttképzés és az identitás

„Azért vagyunk a világban, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Tamási Áron

A Kárpát-medencében az identitás megélése több rétegű kulturális, gazdasági, és nem utolsósorban családi, nemzeti, nyelvi stb. „feladat”. Az identitás a mostani vizsgálat szempontjából erősen integrált, hiszen a Kárpát-medencei földrajzi környezetben vizsgáljuk az identitás erősítésének fejlesztési környezetét a magyar nyelven folyó felnőttképzés összefüggésében.

A felnőttképzés céljai:

- A résztvevők alapvető ismeretekhez jussanak a szakmáról, a munkaerő-piacról, magyar nyelven; a Kárpát-medencében a gazdasági, társadalmi, és kulturális örökséget értékelni tudják mint a saját életpályájuk lehetőségét.
- Megismerkednek azokkal a módszerekkel, attitűdökkel, amelyek segítségével kifejezhetik a szakmai tudásuk mentén a magyar identitásukat az európai társadalomban.
- A magyarul folyó felnőttképzésükkel fokozzák az identitással kapcsolatos tudatosságot és elismerést.

A magyar közösségben folyó képzés erősíti a kohéziót a gondolkodásban. Az oktatás és a képzés az azonosságtudat felépítésében is fontos szerepet tölt be, azért is mert mind az oktatás, mind a képzés, mind az identitás erősítése egy folyamat. Ebben az esetben nemcsak a nyelvről van szó, hanem egy szakma műveléséről is, amelynek segítségével kötődésmintáink, azonosságtudatunk erősödik. Mivel az identitás folyamat, amit a képzéssel erősíteni lehet, releváns, hogy intézmények kellenek a közvetítéséhez. Amennyiben ezek hiányoznak az identitásőrzés sokkal nehezebb, de el is lehetetlenülhet. Ezért lehet, hogy segítségre van szükség és ezek nem azonos típusú támogatások lesznek az egyes területeken.

A Kárpát-medence országaiban eltérnek egymástól a felnőttképzés intézményei, sőt van, ahol most vannak kialakulóban.

A népi kultúra, a nemzeti kultúra, a magyar identitás kapcsolata ebben a globalizációs korban új módszerek használatát igényli. A körülmények áttekintése, egy helyzetkép kialakítása, a jövő lehetőségeinek körvonalazása támpontot ad az identitási folyamatok erősítéséhez.

Az eurórégiós folyamatok az identitást erősítik, mert az Európai Unió nagy hangsúlyt fektet a határokon átnyúló együttműködésre, a helyi hagyományok és a kultúra megőrzésére, valamint az egységes irányelvek érvényesítésére az oktatásban.

Ez pedig nagymértékben erősítheti a magyar gyökereket, az elődök életét és kultúráját, a tájat, s a megtartó közösséget, a hagyományt. A tradíció a gondolkodásról, következtetésről és indoklásról szól.³

Mindezek miatt az identitás folyamatának építésében nem hagyhatjuk figyelmen kívül az Európai Unió szerepét sem. Azonban azt is látni kell (és a felmérés ezt erősíti), hogy egyre fontosabbá válik a lokális hagyomány, a helyi kultúra rögzítése és megőrzése.

Mindezek alapján az identitási cél most inkább a helyi közösség megőrzése és megteremtése, az érzelmi nevelés, az életminőség emelése lehet, amelyet különösen az egész életen át tartó tanúlással és annak folyamatában erősíteni kell.

Kárpát-medencei szintű gondolkodás a régió fejlesztése és fejlődése az identitás szempontjából nélkülözhetetlen. A közös gondolkodás a XXI. századi magyar jövő egyik tartópillére. E pillér több elemből tevődik össze: egyik kiemelt eleme a magyar nyelvű felnőttképzés, amelynek útján számos lehetőség nyílik meg. Ma már elfogadott tény, hogy a globalizáció viszonyai között a Kárpát-medencei magyarság gazdasági, munkaerő-piaci esélyeit az anyanyelven folyó felnőttképzés színvonala, korszerűsége befolyásolja.

Az is jellemző a mai korra, hogy a közoktatás, felsőoktatás mellett az egész életen át tartó tanulás a felnőttképzés jelentőségét erősíti. A felnőttképzés fókuszpontjában szakmaszerzés, szakmaváltás, a foglalkozás megtartása, a történelmi hagyományok megőrzése áll. A felnőttkori tanulás a szülőföldön történő boldogulás alapfeltétele.

6. A kutatás módszertana

A kutatás célkitűzése, hogy empirikus vizsgálatok segítségével tárja fel a határon túli magyar lakta területek felnőttképzésének sajátosságait, jellemzőit 2010 és 2015 között. A a felnőttképzés és a magyar identitás megőrzése közötti összefüggéseket keressük, az országonként eltérő és az azonos módszerek figyelembe vételével.

Primer adatgyűjtés

---

³ Barna Gábor, Népi kultúra - nemzeti kultúra - nemzeti identitás.

- Statisztikák a képzési-képzettségi- és munkaerő-piaci, pénzügyi területen és elemzései

1-4. fejezetekig.

- Empirikus kutatás: 92 kérdésből álló kérdőív.

Az Excel formátumban összeállításra került kérdőív-vázlat előzetesen egyeztetettük a minisztérium illetékes főosztályával. Az egyeztetés alapján néhány kiegészítést javasoltak, továbbá, hogy célszerűen a google kérdőív-ürlapfelületének felhasználásával kerüljön átalakításra.

A 92 kérdésből álló űrlapon

- a *régió felnőttképzésének* helyzetére 26 kérdés vonatkozott, közülük 11 kifejtő és 15 felelet-válaszható formában;
  - a *felnőttképzés szakmai területein* belül
    - o nyelvi képzések (9 kérdés),
    - o államilag elismert szakmai képzések (16 kérdés), továbbá
    - o egyéb szakmai képzések (10 kérdés)
- csoportosításban fogalmaztunk meg kérdéseket.

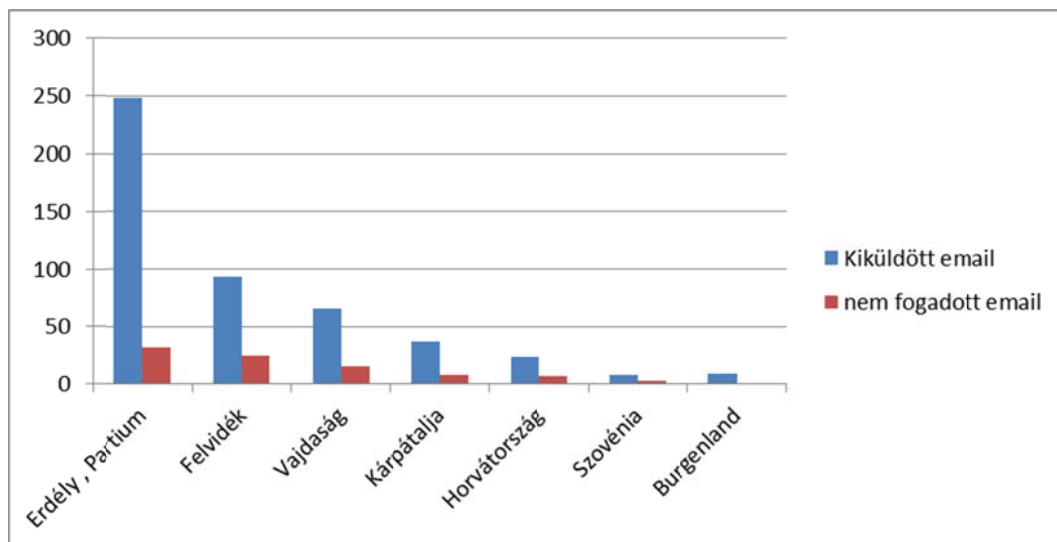
A kérdések között többek között a képzések szakmai tartalmára, óraszámára, ill. a finanszírozójára kérdeztünk rá. Az összesen megfogalmazott 35 kérdés mintegy 15%-a volt kifejtő kérdés, hogy a Google-kérdőív kötöttségei mellett lehetőség legyen az egyes kérdésekhez kiegészítő megjegyzéseket is fűzni. Egyes esetekben (mint pl. hogy a beindult képzések milyen létszámmal és mióta tartanak) a kérdőív zsargonjában ún. „kötelező” formájú válaszadást kértünk (vagyis a kérdőív csak akkor zárható le, ha e kérdéseknél valamilyen választ megjelöl a válaszadó).

- A *végzettek elhelyezkedési tapasztalataira* vonatkozóan 5 kérdést tettük fel, annak megítélhetősége vonatkozásában, hogy a képzés a helyi, a régióbeli munkavállalást, vagy éppen az elvándorlás veszélyét növeli.
- A *helyi munkaerőpiac helyzetére*, a magyar közösség összetartozásával, megtartásával történő kapcsolatára 14 kérdést tettünk fel.
- A *felnőttképzés régióbeli törvényi szabályozására* vonatkozóan 3 kifejtő típusú kérdést tettünk fel.
- 7 kifejtő típusú kérdésben adtunk lehetőséget a *határon túli magyar nyelvű felnőttképzés akadálymentesítésére* vonatkozó javaslatok kifejtésére.

- Az utolsó kifejtő kérdésünk *Javaslatok a határontúli, magyar nyelvű felnőttképzés hatékonyságának javítására, céljainak megvalósítására* volt.
- A kérdéseket a 7 régióba külön-külön írtuk ki, hogy az összesítésre régióként is automatikusan lehetőség legyen. A 2. sz. melléklet a kárpátaljai kérdőívet tartalmazza, de ugyanezzel a tartalommal küldtük az alábbi 7 régióba összegyűjtött címekre
  - o Erdély, Partium
  - o Felvidék,
  - o Kárpátalja
  - o Vajdaság,
  - o Drávaköz-Szerémség (Horvátország),
  - o Muravidék (Szlovénia),
  - o Burgenland.

A magyar nyelvű felnőttképzésben esetlegesen érintett szervezetek feltérképezése és az ehhez kapcsolódó internetes címjegyzék összeállítása (1. sz. melléklet) széleskörűen, tanulmányok, irodalom-kutatás és internetes adatbányászat alapján történt. Ezek a szervezetek iskolák, civil szervezetek, felsőoktatási intézmények, egyházi szervezetek.

	Kiküldött	nem fogadott
Erdély	248	32
Felvidék	93	25
Vajdaság	66	16
Kárpátalja	37	8
Drávaköz-Szerémség (Horvátország)	24	7
Muravidéke (Szlovénia)	8	3
Burgenland	9	0

23. ábra A kiküldött kérdőívek száma régióként

A kérdőívek a 2. sz. melléklet kísérő szövegével november 13-23 között lettek kiküldve, több részletben és több e-mailről (a Google kérdőíves rendszere egy e-mailről ugyanis max. 100 kérdőív kiküldését teszi lehetővé, a továbbiakat 24 órára a letiltja egy az adott e-mailről).

A kérdőívekre csak 5 válasz érkezett. További 2-en visszaírtak, hogy ők nem foglalkoznak ilyen típusú képzésekkel (Erdélyből ill. a Felvidékről). Kétségtelen, hogy a visszaküldött válaszok általában *felnőttképző* szövetség nevében küldött anyagot tartalmaztak. A válaszok összesítését a 4 régióban az 7-10. sz. mellékletben foglaltuk össze.

7. A válaszok kiértékelése

Erdély, Partium

A válaszoló *Romániai Magyar Gazdák* Marosvásárhelyi szervezete több mint 15 éve foglalkozik felnőttképzéssel. Államilag elismert mezőgazdasági képzés területén több mint 10 éve, az ügyviteli képzés területén néhány éve tevékenykedik. Az anyaországbeli kapcsolatként 3 szervezetet nevezett meg, akikkel az együttműködés elsősorban képzés összehangolására, ill. esetenként oktatók cseréjére irányul. A legutóbbi tanévben a tanulók létszáma az ügyviteli szakmában 21-50 fő közötti, a mezőgazdasági szakmában 100 főt meghaladó. A képzések finanszírozását civil szervezetek, tanulók, ill. az utóbbi években részben az anyaországbeli állami források biztosítják. Egyéb képzések területén 2 éve a *Felnőttoktató és Közbeszerzési szakértő* képzéssel foglalkoznak, 21-50 közötti létszámmal.

A tanulók elsősorban helyben találnak munkát, nem jellemző, hogy más Kárpát-régióbeli magyarlakta területekre mennének el.

Teljes mértékben egyetértenek, hogy a magyar nyelvű képzés segíti a nemzeti összetartozást. A megoszlik a véleményük a más régióban szerzett magyar nyelvű képzés visszatérést segítő hatásában. A tanfolyamok költségeinek támogatását tartják az egyik legfontosabb ösztönzési eszköznek.

A Felnőttképzésre vonatkozó jogszabályok:

„A felnőttoktatásra vonatkozó legfontosabb jogszabályokat a 129- számú 2000-ben megjelent Kormányhatározat, valamint a 375/2000 számú törvény szabályozza. A módszertani normák alkalmazását az 522 számú/2003 Kormányhatározat írja elő. A felnőttoktatásban részt vevők módszertani jóváhagyását a Társadalmi-Szolidaritási, a Munkaügyi és az Oktatás/Kutatási Minisztériumok közös 353/5202-2003 számú közös rendelete szabályozza. A felnőttképzésben részt vevők módszertani tanulását a Társadalmi-Szolidaritási, a Munkaügyi és az Oktatási-Kutatási Minisztériumok közös. A 76/2002 számú törvény alkalmazására vonatkozó 174/2002 KR utal az 1089/2002 és 934/2004 KR módosításokkal együtt, amely szabályozza a munkanélküli biztosítási rendszert és a foglalkoztatás ösztönzését. Az engedélyezési eljárásokra vonatkozó intézkedéseket, a foglalkoztatás ösztönzését, finanszírozás szabályait, valamint azok végrehajtását és az azt következő módosításokat, útmutatásokkal együtt az 1091/2002 és 937/2004 KR szabályozzák.”

Kiemelt célként fogalmazzák meg, hogy magyar nyelvű középiskolai agrárképzés valósuljon meg Maros megyében. Fontosnak tartanak, hogy kiszámítható évenkénti pénzügyi keret álljon rendelkezésre, hogy az adott szükségletek szerint tervezhető legyen a szakmai tanfolyamok megszervezése.

Fontosabb problémaként azonosítják

- a mezőgazdasági felnőttoktatás állami finanszírozásának hiányát;

- a jogszabályok állandó módosításait.

Javaslatként fogalmazzák meg

- a decentralizált támogatási formák alkalmazását,
- a kiszámítható éves pénzügyi keret biztosítását a tanfolyami képzésekhez.

Felvidék

Az egyetlen visszaérkező választ egy 14 telephelyes hálózat jellegű felnőttképző küldte, amelynek telephelyei lényegében átölelik a felvidék magyarlakta területeit. Közel 10 éve működnek.

„A miskolci VITEA Alapítvánnyal való együttműködés alapvetően a képzések összehangolására és oktatók cseréjére, továbbá részben a képzések finanszírozására terjed ki. A VITEA alapítvánnyal a Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében szerveztünk felnőttek képzésére vonatkozó projektet, a VITEA miskolci vezető partner, a SZAKC mint külföldi partnere, egy további társulás és két község bevonásával. Témája: Kulcs a sikerhez - Fókuszban a határmenti térség kis- és középvállalkozói versenyképességének a javítása.”

A magyarországi Graf-Get Számítástechnikai Kft. Akkreditált Felnőttképzővel történő együttműködés döntően a TÁMOP keretében a „Határon átnyúló együttműködés a szakképzés és a felnőttképzés területén” programon belül valósult meg. A finanszírozáson kívül részben a képzések összehangolására, ill. az oktatók cseréjére is kiterjedt. A Szlovákiai Magyar Közgazdász Társasággal (Dunaszerdahely, gazdasa.sk@gmail.com) a képzések szakmai tartalma, az oktatók cseréje és finanszírozása területén is együttműködnek. Magyar nyelvű felnőttképzést résztvevők száma ingadozó: 5-10 évvel ezelőtt 50-100 fő közötti volt, 2013-ban felugrott 101-300 fő közé. 2014-ben azonban ismét 51-100 közé csökkent. A finanszírozásban nagyobb részben anyaországbeli állami és kisebb részben civil szervezetek valamint az EU forrásai vesznek részt.

A képzések

Informatika,

Kereskedelem-marketing,

Közgazdaság,

Ügyvitel

szakmacsoportokban folynak.

„Egyéb szakmai képzéseken belül a szakképzés, felnőttképzés területén sikeres pályázatokat valósítottak meg: - 2012-2014 között a magyarországi Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében „Határon átnyúló együttműködés a szakképzés és a felnőttképzés területén” a Győri székhelyű Graf-Get számítástechnikai Kft - akkreditált felnőtt képzővel - Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében

„Gazdasági szakemberek képzése országhatáron átnyúló távoktatási hálózatban” (CROSSEDU) a Miskolci Egyetemmel együttműködve, 2012-2013 között. - A győri székhelyű Pro Innovum Kutatásfejlesztési Kft és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal megbízásából 2014-ben bekapcsolódtak az NFA KA 15/2012. „A szakképzésben és felnőttképzésben oktatók továbbképzése a duális szakképzésről, mint jó gyakorlatról” projekthez, helyzetfelmérési, gyors elemzési szakértő feladatot is elláttak. A szlovákiai magyar nyelvű szak- és felnőttképzést végző intézményekben végeztek el a helyzetfelmérést. - Hargita Megye Tanácsának és a budapesti Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal kezdeményezésére létrejött a Duna Régió Szakképzési Klaszter, amelyhez 2015. március 19-én a Szövetség a Közös Célokért társulás is csatlakozott.”

A helyi munkaerőpiacot az jellemzi, hogy a munkanélküliséget illetően a dél-szlovákiai régió mindig jelentősen elmaradt a szlovák átlagtól, 17 év átlagát számításba véve a 16 db járás munkanélküliségi rátája 5,62%-kal maradt el az országostól. Az összképet tovább árnyalja, hogy gyakran előfordul, hogy a járásokon belül a „szlovák észak” lényegesen jobb gazdasági helyzetben van, mint a „magyar dél” (ez olyan nagy kiterjedésű járásokra igaz, mint az érsekújvári és a lévai), de tekintettel arra, hogy ez a különbség statisztikailag nem mutatható ki, a magyarok által lakott vidék még rosszabb helyzetben van.

A magyar nyelvű képzés választásánál az egyik legfontosabb a szülőföldön való tanulás ösztönzése ösztöndíjakkal. Felmerült például, hogy a romániai Sapientia Egyetemen a médiaképzésben részesülők nagyobb arányban térnének vissza, mint az ingergazdag Budapestről, vagy Magyarország egyéb egyetemeiről.

A szakképzés a Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériumának hatáskörébe tartozik, a közoktatásért felelős szekció részeként működő szakképzési főosztály felügyeli. Az utasítások és rendelkezések az államigazgatás központi szervétől az iskolafenntartókon, azaz a megyei önkormányzatokon keresztül jutnak el az egyes intézményekbe. A döntések a minisztériumban születnek, de a határozatok meghozatalához szükséges elemzéseket, koncepciókat és egyéb információkat a tárca háttérintézménye, az Országos Szakképzési Intézet (Štátny inštitút odborného vzdelávania) szolgáltatja. Itt készült el a szlovákiai középiskolai szakképzés sztenderdje (Štandard stredoškolského odborného vzdelávania a výchovy v Slovenskej republike) is, melyet a minisztérium 2002-ben fogadott el, s ez a dokumentum az oktatási keretprogramok kidolgozásának alapja. Az anyag részletesen taglalja a kulcskompetenciák kérdését, illetve a célkövetelményeket az ISCED-rendszer egyes szintjein és a különböző szakirányokon, valamint a szakképzés általános és szakmai összetevőit és lehetséges irányait. A nemzetiségi intézményekkel nem foglalkozik.

Javaslatként megfogalmazták

- a Kárpát-medencei képzések összehangolását,
- ösztöndíjak bevezetését (a támogatásokat elsősorban EU-s forrásból nyerték).
- Javasolták továbbá, hogy Magyarországról jobban össze kellene hangolni az együttműködést, információkat adni, operatív programban erre pályázatot kiírni.

Kiemelték, hogy nagyon kevés a felnőttképzéssel foglalkozó felvidéki magyar intézmény, ezért szó sincs akadályozásról, de egymás segítségéről sem.

Vajdaság

Vajdaság bizonyult a legaktívabbnak a válaszadók közül. A Magyarokanizsai Cnesa Oktatási és Művelődési Intézmény és a Közgazdasági és Kereskedelmi Iskola Zentáról küldte vissza a kérdőívet.

A felnőttképzéseikhez a következő 4 Kárpát-régióbeli együttműködő képző intézményt jelölték meg:

- Probitas, 24000 Szabadka, Tolsztoj u. 3. (office@probitas.rs)
- Türr István Képző és Kutató Intézet, Közép-Duna Menti Igazgatóság, Kecskemét, 6000 Kecskemét, Szolnoki út 20. (kecskemet@tkki.hu)
- PannonForrás Első Kárpát-Medencei Tudásklaszter. (pforras@gmail.com)
- Senta Promet RT. kereskedelmi vállalat, Zenta.

Az együttműködés tartama szempontjából, bár különböző mértékben, de valamennyi megkérdezett terület megjelölésre került.

A képzési területek közül itt jelent meg először a nyelvi képzés is, mégpedig a

- magyar,
- szerb,
- angol,
- német

nyelvek vonatkozásában. A képzési létszám is változatos: a 20 főtől a 101-300 fős tartományban is tartanak képzéseket. A képzések finanszírozásában a hallgatókon kívül az anyaország, a régió állami forrásai és a helyi gazdálkodó szervezetek is részt vállaltak.

Az állam által elismert képesítések területén

- informatikai,
- közgazdasági és
- kereskedelem-marketing

képzések területén rendelkeznek gyakorlattal. 5-10 évvel ezelőtt az anyaországbeli források is elérhetőek voltak. A helyi, regionális és állami finanszírozás elégtelen. *A hallgatók legtöbbször saját eszközeikből kénytelenek fedezni a képzések költségeit. Az utóbbi időben nagyon megcsappant, illetve szinte teljesen eltűnt az anyaországi támogatás.* A közelmúltban a magyar kormány által megkötött megállapodás várhatóan sokat javít ezen a helyzeten.

A felnőttképzésre jelentkezők elsősorban a Tiszamente régióból iratkoznak be. Általában a már meglévő, illetve gyakran az áhított munkahelyükhöz jelentkeznek, az intézménynél elérhető képzést választva. A környékbeli munkaerőpiac helyzete aggasztó, 25%-os a munkanélküliség.

A törvényi szabályozások online elérhetőségeit megküldték. Rendezettnak és átláthatónak ítéltető a szabályozási háttér.

Javaslatok:

- A helyi szegényes erőforrások nem veszik figyelembe a kisebbségi felnőttoktatás körülményeit.
- A helyben maradás elősegítése érdekében és a lemorzsolódás-perifériára szorulás megakadályozása érdekében jelentősen növelni kellene az anyaországi támogatást úgy anyagi, mint eszmei szinten. A helyi, regionális és állami finanszírozás elégtelen.

Kárpátalja

A 38 kiküldött kérdőívből egy érkezett vissza, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központja Beregszászról küldött vissza kitöltött kérdőívet.

Három anyaországbeli szervezettel tartanak kapcsolatot a képzések területén, mégpedig:

- PannonForrás Kárpát-medencei Felnőttképzési és Szolgáltatási Hálózat (pforras@gmail.com; levelezési cím: 5600 Békéscsaba, Kétegyházi u. 1. Telefon: 06-66/519- 400; 06-30/9282-331);
- Türr István Képző és Kutató Intézet (ugyfelszolgalat@tkki.hu; levelezési cím: Nyíregyháza, Széchenyi u. 13, 4400 Magyarország Telefon: +36 42 504 944);
- Polgárok Tiszalökört Egyesületet (pote.egyesulet@gmail.com; levelezési cím: 4450, Tiszalök, Ady út 17/A. Telefon: 06/30 279-19-73).

Az együttműködések valamennyi megkérdezett szempontra kiterjednek

- a képzések összehangolására,
- az oktatók cseréjére,

- a szakmai, gyakorlati oktatás területére,
- az oktatás finanszírozására.

A nyelvi képzések közül a német és az angol oktatása több mint 10 éves múltra tekint vissza, magyar nyelvi képzés 3 éve indult el. Viszonylag nagy létszámú, 101-300 és 301 fölötti létszámban tartanak képzéseket. A képzések költségeit lényegében anyaországbeli állami források fedezik

Az Államilag elismert szakmai képzéseket az Egészségügy, Szociális szolgáltatások, Oktatás, Informatika, és Egyéb szolgáltatás területén több mint 5 éve végeztek. A képzések költségeit alapvetően Magyarországi állami és EU-s források fedezték. Egyéb továbbképzéseket a

- Európai Ismeretek tanfolyam,
- Projektmenedzsment és pályázatkészítés tanfolyam,
- Megújuló energetikai szaktanácsadó képzés,
- Méhészeti képzés,
- Titkár-ügyintéző

területeken folytatnak több mint 5 éve.

A térség foglalkoztatási helyzete az ország rossz gazdasági helyzetéből adódóan színvonal alatti. A munkaerőpiac résztvevői a jobb megélhetés reményében külföldi munkát vállalnak, ami gyakran végleges kitelepüléssel jár. Természetesen ezek a képzések nagyban hozzájárulnak a kárpátaljai magyarság összekovácsolódásához, mivel a kárpátaljai régió különböző területeiről vannak jelentkezők, akiknek nagy része magyar anyanyelvű. Kárpátalján jelentős a magyarság száma, akik magyar nyelvű közegben szocializálódtak, s így egyértelművé válik számukra, hogy anyanyelvükön sajátítsák el az új ismereteket. A legnagyobb ösztönzési eszköz a magyar nyelven való továbbtanulás. A fejlesztések hozzáértő munkásokat igényelnek, s ahhoz, hogy álláshoz jussanak, szakmai képesítést kell szerezniük. Ukrajnában, Kárpátalján nincs felnőttképzésre vonatkozó jogszabály.

„Számunkra a legfontosabb, hogy anyaországi támogatással tovább bővíthessük a felnőttképzési lehetőségeinket.”

8. A kutatási módszertan kiterjesztése

A kérdőíves felmérés véleményünk szerint nem adott olyan mértékű információt, amelyből biztonsággal lehetne a hipotéziseket megvizsgálni. Ezért interjúzással (3-4. melléklet) és internetes adatbányászattal (5. melléklet) terjesztettük ki a vizsgálatot.

Szekunder adatgyűjtés

- interjúzás
- internetes adatbányászat
- szakirodalmi feldolgozás

A Kárpát-medencében mint gazdasági övezetben a munkaerő-piaci mobilitást a felnőttképzési programok támogatják. A 2004-ben a PannonForrás projekt által létrehozott felnőttképzési hálózat a mai napig működik a Kárpát-medencében. A PannonForrás által Első Kárpát-medencei Fejlesztési és Tudásklaszter is létrejött és az együttműködésük a kapcsolattartás azóta is tart. Az ilyen típusú felnőttképzők száma azonban nem bővült.

Ebben a körben a felnőttképzési program kínálat továbbra is a következő:

az informatikai, gazdasági és idegen nyelvi alpműveltséget szolgáló képzések: az ECDL, az EBC*L és az ECL;

- mezőgazdasági-, ipari-, idegenforgalmi-, vendéglátóipari-, kereskedelmi-, vállalkozási-, ügyviteli-, informatikai-, szociális és egyéb szakterületi képzések;
- a helyi, speciális munkáltatói igényeket szolgáló képzések, azaz a gyors reagálású programok.

Erdély, Partium (Románia)

A felnőttképzők körébe tartoznak az állami intézmények, a civil szervezetek, a profitorientált tevékenységet folytató cégek. Legalacsonyabb számban a felnőttképző vállalkozások találhatók, melynek az lehet az oka, hogy hiányzik a fizetőképes kereslet a képzések iránt. A képzések esetében főként pályázati forrásokra támaszkodnak. Az iskolák nagyobb hányada nem kap lehetőséget a felnőttképzésre. Több civil szervezet magyar nyelven hagyományőrző képzést folytat évente egyszer. Általában ebből meg tudnak élni.

Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (a továbbiakban: EMKE). A Magyar Házak olyan épületek, amelyeket romániai magyar civil szervezet vagy történelmi magyar egyház birtokol és bennük kulturális és a magyarság számára hagyományőrző, nyelvi kultúrát ápoló és kompetenciafejlesztő programokat bonyolítanak le, és ezáltal fontos szerepet töltenek be a közösségépítésben. A Hálózatnak már több mint 30 tagja van Románia-szerte.

A romániai oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

Az oktatási rendszer irányítása nemzeti szinten az Oktatási Minisztérium feladata. Az általános jogi keretet a Nemzeti Oktatási Törvény adja. A speciális eljárásokat és szabályokat a kormány határozatai tartalmazzák. Az Oktatási Törvény (sz. 1/2011) biztosítja az oktatási szerkezetet, a funkciókat, a nemzeti állami, magán és felekezeti oktatási rendszert, vagyis a felnőttképzéshez szükséges alapokat. A kötelező oktatás a 10. osztályig vagy a 17. életév betöltéséig tart. A magyar nyelven folyó iskolai rendszerű oktatás megfelelő alapokat ad a későbbi tanuláshoz. Az oktatási rendszer szerkezete a 24. ábrán látható. Romániában még nincs önálló felnőttképzési törvény. Különböző rendeletekkel és törvényekkel törekszenek a felnőttképzés szabályozását megoldani. A felnőttképzésben az akkreditáció kötelező.

A magyar nyelv érdekében Erdélyben

A magyar nyelv használatának lehetősége a hivatalokkal való kapcsolattartásban településenként, illetve megyénként változik, a magyar lakosság számarányának függvényében. Amennyiben egy településen, illetve megyében a magyar lakosság számaránya 20% fölött van, a hivatali ügyintézés magyar nyelven is történhet. (*Nyelvi jogok útmutató* 3. szakasz) Minden magyar gyermeknek joga van anyanyelvén tanulni. A gyermekek teljes körű magyar nyelvű oktatásban részesülhetnek a közoktatás minden szintjén: óvodában, illetve elemi, általános és középiskolában is. Ez azt jelenti, hogy minden tantárgyat anyanyelven tanulhatnak, és ezekből magyar nyelven felvételizhetnek, érettségizhetnek. (*Nyelvi jogok útmutató* 24. szakasz)

A határon átnyúló erdélyi magyar-magyar kapcsolatok a magyar nyelv használatát és a magyar nyelv identitását erősítik. Ezekből néhány:

- Hargita Megye Tanácsának és a budapesti Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal kezdeményezésére létrejött a Duna Régió Szakképzési Klaszter, amelyhez 2015. március 19-én a Szövetség a Közös Célokért társulás is csatlakozott.
- Érdekes felnőttképzési program indult Szatmárnémetiben az Unio–Traian Vuia Iskolaközpont Kompetencia Központjában. Falusi vendéglátókat képeznek 2015-ben.

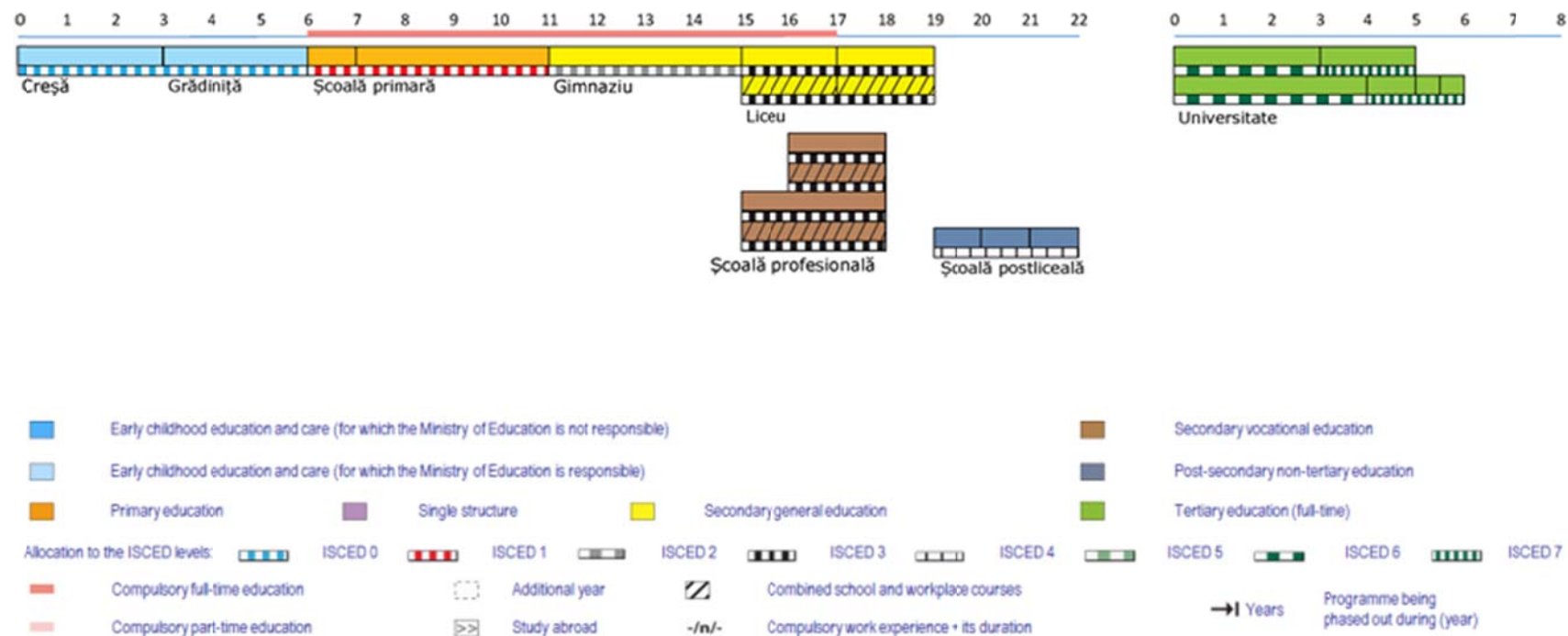
A „falusi vendéglátó” megnevezésű szakképesítést adó felnőttképzés programját a projektben részt vevő országok — Románia, Magyarország, Szlovákia, Ukrajna — szakemberei állították össze, és a Nyíregyházi Türr István Kutató és Képző Intézet akkreditáltatta. Az öt modulra tagolt képzési program elméleti és gyakorlati ismereteket tartalmaz. A résztvevők sokrétű ismereteket szerezhettek a turisztika, kommunikáció, természetvédelem, mezőgazdasági ismeretek, ügyvitel-könyvvitel területén, de az egészségvédelem és a beteggondozás bizonyos elemeit is elsajátítják különböző szakemberek segítségével.

- Szakmai együttműködés alakult ki a Sapientia EMTE Kolozsvári, Marosvásárhelyi és Csíkszeredai Kara és a Szent István Egyetem között. Az egyeztetések során több olyan tudományos kutatási irány és képzés is körvonalazódott, amelyben a két egyetem oktatói és kutatói együtt tudna működni (2014).
- A szombathelyi Martineum Felnőttképzési Akadémiával együttműködésben zajló Határon átívelő fejlesztés szakképzés és felnőttképzés területén című projektben, amelyet a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 2.2.4.-es alprogramja támogatott, 2013 tavaszán hirdették meg hazai és magyar felnőttek részére a következő képzéseket: • Képzésfejlesztés A-tól Z-ig, • A segítő mentálhigiénéje, • Zárandoklatvezető képzés, • Álláskeresés és pályaeorientáció, • Önkéntesek képzése. Ezek a programok több modulban és több helyszínen zajlottak, 2013 augusztusa és novembere között. A résztvevők száma 100 fő.
- A székesfehérvári Türr István Képző és Kutató Intézettel való együttműködést a TÁMOP 2.2.4. program támogatja. A projekt célja: elméleti és gyakorlati kutatómódszertan tapasztalatainak átadása olyan erdélyi pályakezdő diplomások számára, akik érdeklődnek a szak- és felnőttképzés területén alkalmazható társadalomkutatási módszerek iránt. Az együttműködés a képzési program tartalmi kidolgozására és a kutatás-módszertani képzés megvalósítására vonatkozott. A képzésen 15 erdélyi fiatal kutató és 15 magyarországi mentor vesz részt.
- KultúrÁsz Közhasznú Egyesület „Határon átnyúló felnőttképzési jó gyakorlatok” című projektje közösségek közötti együttműködést valósított meg önkéntesek bevonásával, amelynek fő célja magyar térfélről a Hajdú-Bihar megyei, romániai térfélről a Hargita megyei felnőttképzési célú civil szervezetek felnőttképzési jó gyakorlatainak és tevékenységeinek megismerése/megismertetése műhelymunkák, tanulmányutak és workshopok keretében. Ezáltal lehetővé vált, hogy a két megye

felőttkőpzési célú civil szervezetei egymás munkájából a számukra adaptálhatóakat átvegyék, továbbfejlesztve, alakítva helyi sajátosságaikhoz, valamint kialakuljon ezen szervezetek között egy olyan hálózatos tevékenység alapja, amely későbbi közös tevékenységekhez, projektekhez, valamint tevékenységük fejlesztéséhez vezet. A megvalósult projekt egy hosszútávon is működtethető, Romániából újabb közösségeket is bevonó, közös felőttkőpzési kutatási és képzési tevékenység kialakulását indította el.

24. ábra A román oktatási rendszer szerkezete 2014-15-ben

Age of students / Programme duration (years)

Felvidék (Szlovákia)

A felvidéken az elmúlt 10 évben sokat fejlődött a felnőttképzés. Már itt is a kompetencia alapú, moduláris felépítésű, a munkáltatók igényeire azonnal reagálni képes, rugalmas és gyakorlatközpontú magyar nyelvű felnőttképzés rendszere működik. Az oktatásban átfogó jogi alapelvek érvényesülnek, amelyek megalapozzák a felnőttképzés működését. Ilyen az „iskolák és oktatási intézmények jogállása közötti egyenlőség, függetlenül attól, hogy ki a fenntartójuk,” az „egyenértékűség az állami iskolákban, az állam által elismert egyházak vagy vallási közösségek által fenntartott iskolákban és más természetes személyek vagy jogi személyek által alapított iskolákban (a "magániskola") megszerzett végzettségek között,” (Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának Tt. 245/2008. A köznevelésről és közoktatásról szóló törvénye 3.§ p),q)).

A szlovákiai oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

A felnőttképzés magában foglalja a szakképzést, a továbbképzést, az átképzést, az akkreditált oktatást, a továbbképzést és a tematikus oktatást. A tanköteles kor 6-16 éves korig tart. A 25. ábra szerint már 16 éves kortól beléphetnek a felnőttképzésbe, azonban általában 20 éves kor után lépnek a felnőttképzésbe. 19 éves korig tart a középiskola, a szakképzés elhúzódhat 20-21 éves korig. A felnőttképzést felépítménynek nevezik. A felnőttképzési programokat a Szlovák Oktatási Minisztérium Akkreditációs Bizottsága akkreditálja. Ugyan az akkreditált jegyzék szlovákul íródott, de a magyar nyelven lefolytatott képzéseket a weben meghatározott link alatt magyar nyelven jelentetik meg.

A magyar nyelv érdekében Felvidéken

A magyar nyelvvel kapcsolatosan nagyon érdekes és tanulságos Lampl Zsuzsa felvidéki kutató gondolatai az oktatással kapcsolatosan.⁴

„Szakmai téren sokkal nagyobb figyelmet kell szentelni:

- a) a szövegértésre és értő olvasásra;
- b) az önálló tanulásra és feladatmegoldásokra;
- c) az idegen nyelvek oktatására (beleértve az államnyelvet is);

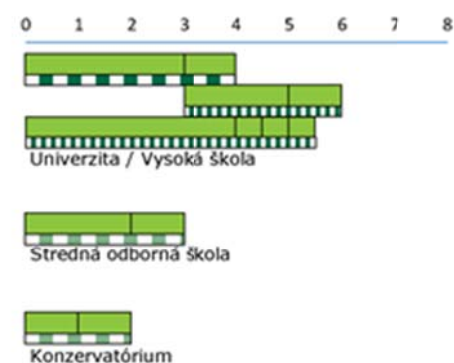
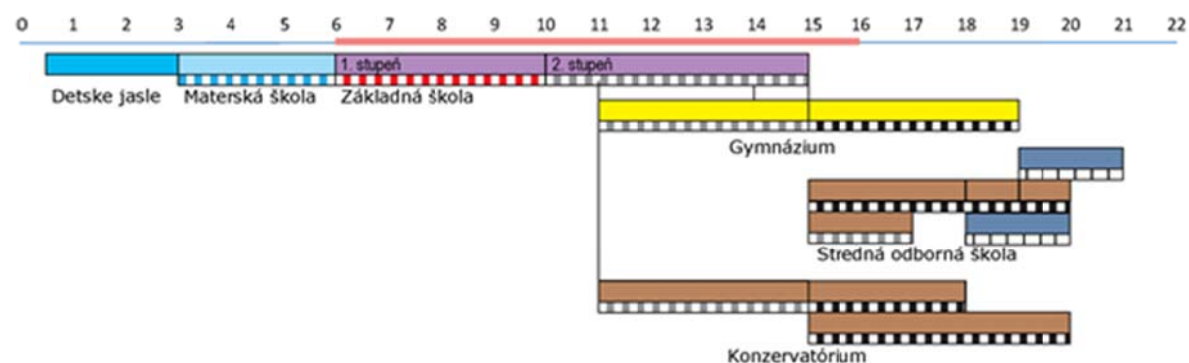
⁴ Lampl Zsuzsa

- d) a magyarságtudat megőrzésére és a hagyományok tiszteletére;
- e) a kommunikációs készségek növelésére, stb.”

A felvidéki magyar pedagógusok nagyon fontosnak tartják a jövőkép kialakítását, a felvidékiek maguk próbálják saját erejükből azt felvázolni. „Az első stratégiai cél – a helyi adottságokra alapozó autonóm gazdaságfejlesztés – alatt gyűjtöttük össze mindazokat a kitörési pontokat, amelyre a helyi szereplőknek a legnagyobb befolyása van. Ezeken a területeken kiemelt szerepe van helyi gazdasági szereplők, azaz vállalkozások, illetve az őket segítő intézmények – önkormányzatok, oktatási és képzési intézmények, stb. – közötti összefogásnak, együttműködésnek és közös munkának.” Gyenge pontként értékelik az oktatás és a munkaerőpiac között nem megfelelő együttműködést.

25. ábra Szlovákia oktatási rendszerének szerkezete 2014/15

Early childhood education and care (for which the Ministry of Education is not responsible)

Early childhood education and care (for which the Ministry of Education is responsible)

Primary education

Single structure

Secondary general education

Secondary vocational education

Post-secondary non-tertiary education

Tertiary education (full-time)

Allocation to the ISCED levels:

ISCED 0

ISCED 1

ISCED 2

ISCED 3

ISCED 4

ISCED 5

ISCED 6

ISCED 7

Compulsory full-time education

Additional year

Combined school and workplace courses

Compulsory part-time education

Study abroad

-/n/- Compulsory work experience + its duration

→ 1 Years Programme being phased out during (year)

A felvidéki magyar szakemberek kidolgozták *A szlovákiai magyar felnőttképzés stratégiai alternatívái 2014* című szakmai anyagot (<http://www.flipsnack.com/editczap/a-szlovakiai-magyar-nyelvu-felnottkepzes-strategiai-alternativai.html>), amely összefoglalóan mutatja be a felnőttképzés szereplőit, a munkaerőpiac jellemzőit.

A *Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége* a Szlovákiában élő magyar nemzeti közösség művelődéséért felelősséget vállaló civil szakmai szervezet. A szervezet célja az anyanyelvű nevelés, oktatás mellett, a szakképzés, felnőttképzés és élethosszig tartó tanulást biztosító intézményrendszer megóvása és fejlesztése. Mindezekért megalkották a programjukat, amely 2014-18-ig tartó időszakra vonatkozik.

A határon átnyúló felvidéki magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát és a magyar identitást erősítette. Ezekből néhány:

- INTERREG III.A-s EU-s pályázat keretében a miskolci ÉRÁK, a salgótarjáni Seagull, s a galántai EUREG-gel határon átnyúló felnőttképzési fejlesztést végeztek, amely példaértékű a régió más intézményei számára. A 18 hónapos projektben tananyagfejlesztés, humánerőforrás-fejlesztés, valamint a kifejlesztett képzési modulok szerinti felnőttképzés indult el, a határ mindkét oldalán.

Magyar oktatási nyelvű mentálhigiénés felnőttképzésről állapodtak meg Léván. A Károli Gáspár Református Egyetem a Lévai Református Egyházközséggel és a felvidéki mentálhigiénés közösség vezetőivel működött együtt. A képzés szeptembertől indul el a lévai Czeglédi Péter Református Gimnázium helyiségeiben. A képzés alapvető célja, hogy a segítő szakmában (pedagógus, orvos, ügyvéd) dolgozók szemléletet kapjanak ahhoz, hogyan tudják a közösségüket segíteni és azt építeni. A szórványban élők számára hatalmas lelki segítséget jelent egy ilyen szakember tevékenysége. Dr. Sepsi Enikő hozzátette: „Kárpát-medencei hálózatot szeretnének kiépíteni, a helyi szakemberek kiképezésével önálló központok jönnének létre a határon túli régiókban. A Károli Gáspár Református Egyetem Pszichológiai Intézetének szakemberei biztosítják a képzést. A tervek szerint havi lebontásban egy hétvégén át folya az oktatás.”

- 2012-2014 között a magyarországi Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében „Határon átnyúló együttműködés a szakképzés és a felnőttképzés területén” címmel a győri székhelyű Graf-Get számítástechnikai Kft. - akkreditált felnőtt képzővel, ennek keretében 2014. május 14-én egy sikeres Audi gyárlátogatást szerveztek 50 felvidéki

érdeklődőnek, egy szakmai konferenciával egybekötve az Audi és győri munkaügyi hivatal illetékeseivel.

- Magyarország-Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében a „Gazdasági szakemberek képzése országhatáron átnyúló távoktatási hálózatban” (CROSSEDU) alprogram a Miskolci Egyetemmel együttműködve, 2012-2013 között valósult meg.
- A győri székhelyű Pro Innovum Kutatásfejlesztési Kft és a Nemzeti Munkaügyi Hivatal megbízásából 2014-ben bekapcsolódott az NFA KA 15/2012. „A szakképzésben és felnőttképzésben oktatók továbbképzése a duális szakképzésről, mint jó gyakorlatról” projekthez, helyzetfelmérési, gyorselemzési szakértő feladatot láttak el a szlovákiai magyar nyelvű szak- és felnőttképzést végző intézményekben.
- A „Tanulj, hogy vállalkozhass, vállalkozz, hogy fejlődhess - Képzések kezdővállalkozóknak” elnevezésű projekt a Nyitra megyei Ipolyszakállos község önkormányzata és a Nógrád megyei Vidékfejlesztési Innovációs Kft. közös uniós pályázatának köszönhetően valósult meg. 2013. május és augusztus, illetve 2013. augusztus és november hónapokban 15 alkalommal volt képzés 4-4 órában a vállalkozói és projektmenedzsment, valamint turisztikai szakemberképzés kategóriájában, 45-45 fő részvételével. Mivel a pályázat szabályai szerint Szlovákiában csak szlovák nyelven történhet a képzés, ez egy alapszintű magyar nyelvi tanfolyammal egészült ki.

Vajdaság (Szerbia)

Szerbia még nem tagja az Európai Uniónak, de irányelveinek kialakításában, működésében látható a felkészülési szakasz.

A szerbiai oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

A fiatalok 19 évesen tudják befejezni a középiskolát. A tanköteles kör 5-15 éves korig tart. Ez az iskolai rendszer (26. ábra) nem sokban tér el a Kárpát-medence többi országainak rendszerétől. Ez a rendszer megfelelő alapot ad az együttműködő felnőttképzéshez. A vajdasági magyarok kidolgozták a *Felnőttképzési stratégia 2012-2017* című dokumentumot,

amely a felnőttképzési tevékenységet folytató szervezetek munkájának összehangolását, a hiányosságok kiküszöbölését, eredményes felnőttképzési rendszer működtetését tűzi ki célul. A stratégia kitér arra is, hogy ma már a munkaerőpiacnak megfelelően a kompetencia alapú és a moduláris képzés történik. A stratégia elkészítésekor nem hagyták figyelmen kívül sem a szerbiai, sem az uniós meghatározásokat. Ennek érdekében jött létre a vajdasági magyar felnőttképző intézmények összefogására létrehozott szervezet FERHA (Felnőttképzők Regionális Hálózata) néven. A szerb felnőttképzési törvény deklarálja a felnőttek személyes és szakmai fejlődésének, munkavégzésük és munkába állásuk, valamint társadalmilag felelős magatartásuk kialakítása szempontjából szükséges jártasságuk és minősítésük élethosszig tartó megszerzésének lehetőségét. (A felnőttképzésről szóló törvény, 2. szakasz)

A magyar nyelv érdekében a Vajdaságban

„A felnőttképzés szerb nyelven folyik. A nemzeti kisebbségek tagjai számára anyanyelvű, illetve kétnyelvű felnőttképzés is biztosítandó, ha az adott programra való beiratkozás alkalmával ezt a hallgatók vagy a jelöltek legalább 50%-a igényli.” (A felnőttképzésről szóló törvény) Relevánsak a magyar nyelvhasználat szempontjából a továbbképzési programok. A folytonos szakmai továbbképzési programot a Törvénnyel összhangban az Oktatás- és Nevelésfejlesztési Intézet pályázat alapján hagyja jóvá. A nyelvi szabályzattal összhangban, a Vajdaság Autonóm Tartományban oktató-nevelő munkát a nemzeti kisebbségek nyelvén megvalósító programok esetében pedig a Vajdasági Pedagógiai Intézet fogadja el. (Nyelvi szabályzat a tanárok, nevelők és szakmunkatársak folytonos szakmai továbbképzéséről és a rang megszerzéséről 2013, 7. szakasz).

A Vajdaság Autonóm Törvény (AT) szervei révén részletesen szabályozza és biztosítja a nemzeti kisebbségek anyanyelvű oktatásra való jogának megvalósítását valamennyi oktatási szinten, a törvénnyel összhangban. (Törvény vajdaság autonóm tartomány hatásköreinek meghatározásáról, 38. szakasz). A Vajdaság AT szerveiben és szervezeteiben a szerb nyelv és a cirill betűs írásmód mellett, a magyar, a szlovák, a horvát, a román és a ruszin nyelv és írás is hivatalos használatban van, a törvénnyel összhangban. (Vajdaság autonóm tartomány statútuma, 24. szakasz)

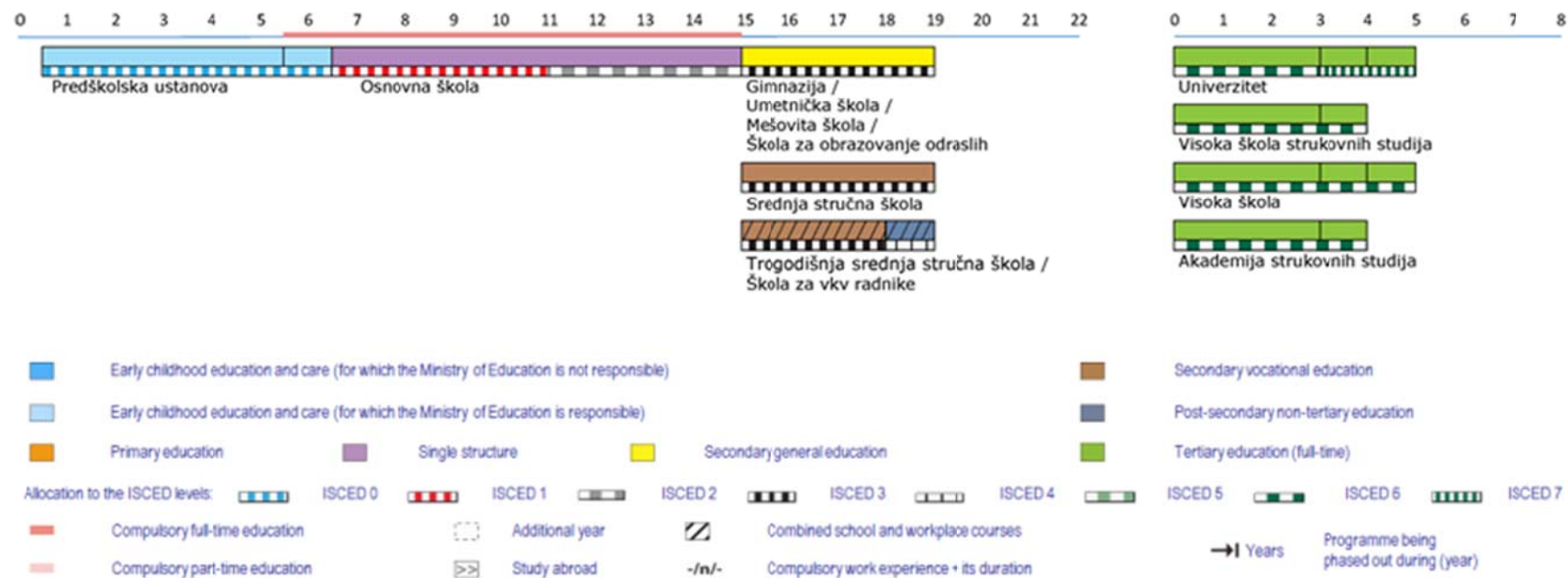
A határon átnyúló Vajdaságban magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát erősítette és a magyar identitást.

Ezekből néhány:

- A Vajdasági Magyar Felnőttképzési Társaság (Topolya) és a Türr István Képző és Kutató Intézet között együttműködés.
- A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Magyar Népfőiskolai Társaság kapcsolat rendszere.
- A magyarországi Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal és a vajdasági Felnőttképzők Regionális Hálózatának együttműködése.

26. ábra A szerb oktatási rendszer szerkezete 2014-15

Age of students / Programme duration (years)

Drávaköz-Szerémség (Horvátország)

Horvátországban egyre több szülő inkább horvát, mint magyar tagozatra íratta be gyermekét. Ugyanakkor egyre több horvát tartja előnyösnek, hogy megtanuljon magyarul. Ahhoz, hogy nagyobb eséllyel induljanak a munkaerő-piacon a szakképzés és a felnőttképzés erősítésére van szükség. 2015-ben a horvátországi magyar szakképzés fejlesztéséről szóló elvi megállapodást írt alá a magyar Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára, és a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fórumának (HMPF) elnöke Eszéken. A megállapodás főleg a mezőgazdaság területét érinti, tanműhelyek kialakítására, továbbképzésekre, illetve a szakiskolák korszerűsítésére és bővítésére vonatkozik.

A horvátországi oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

A korábbi oktatási rendszer átalakult, amint a 27. ábra bemutatja. A tankötelezettség korhatára 5-14 éves kor. A középiskolát, a szakképzést 18 éves korukra befejezik.

A magyar nyelv érdekében: Drávaköz-Szerémség

Az anyanyelven folyó oktatás alkotmányos jog. Magyar anyanyelvápolás azokon a településeken jellemző, ahol az ott élő magyar közösség olyan kis létszámban van jelen, ami nem elegendő a magyar tannyelvű általános iskola beindításához. A Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központ a horvátországi magyarság egyedülálló intézménye, melynek elsődleges feladata a magyar nyelvű oktatás és művelődés, a magyar nyelv és kultúra, valamint a nemzeti hagyományok ápolása, megőrzése.

A határon átnyúló Drávaköz-Szerémség magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát és az identitást erősítette.

Ezekből néhány:

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége és a Magyar Népfőiskolai Társaság együttműködése. Horvátországban a kisebbségek civil szervezetei szövetségekbe tömörülnek, e szövetségeken keresztül jutnak állami támogatáshoz. A szövetségek és a tagságukba tartozó egyesületek a horvátországi magyarság kulturális identitásának tartóoszlopai, hiszen egészen a közelmúltig a horvátországi magyarság kulturális intézmények híján volt. A szórvány magyarság számára a civil szervezetek, kultúregyesületek az identitás megőrzés eszközei. Az egyesületek vállalták fel azt, hogy őrzik a magyarság hagyományait. Ezen cél által vezérelve alapította meg a Magyar Egyesületek Szövetsége 2007-ben a Baranyai Júlia Népfőiskolát. Az

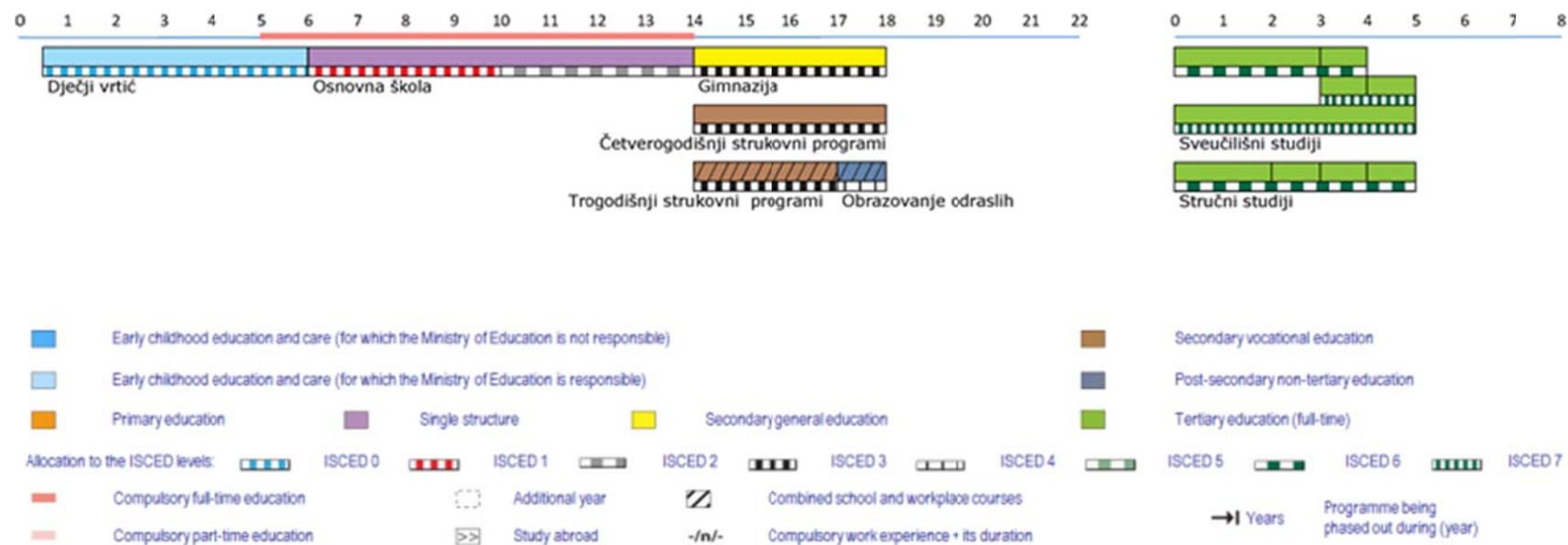
intézmény több fontos feladatkört vállalt fel: oktatás, felnőttképzés, kiadói- és tehetséggondozói tevékenység, valamint hogy összegyűjtse és megőrizze a magyar hagyományokat. Az identitástudat megőrzés és az életfogytig tanulás által növeli az esélyt arra, hogy a horvátországi magyarság szülőföldjén maradjon és boldoguljon.

27. ábra Horvátország oktatási rendszerének szerkezete 2014-15

Structure of the Croatian national education system 2014/15

Age of students / Programme duration (years)

Muravidék (Szlovénia)

Értékelése szerint a szlovéniai magyarság az egyik legkisebb nemzetrészt, de az egyik legszervezettebb, legcéltudatosabb nemzeti közösség.

A szlovén oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

A tanköteles kor 6-16 éves korig tart. A középiskolát 19 évesen fejezik be, a szakképzés 20 éves korban fejeződik be.

A magyar nyelv érdekében Muravidéken

A magyarság által lakott területen, a nemzetiségileg vegyes területeken törvény rendeli el a kétnyelvű oktatást. Az oktatás a térség minden tanulója számára mind a két nyelven, szlovénul és magyarul is kötelező. A kétnyelvű oktatás az óvodától az egyetemig biztosított.

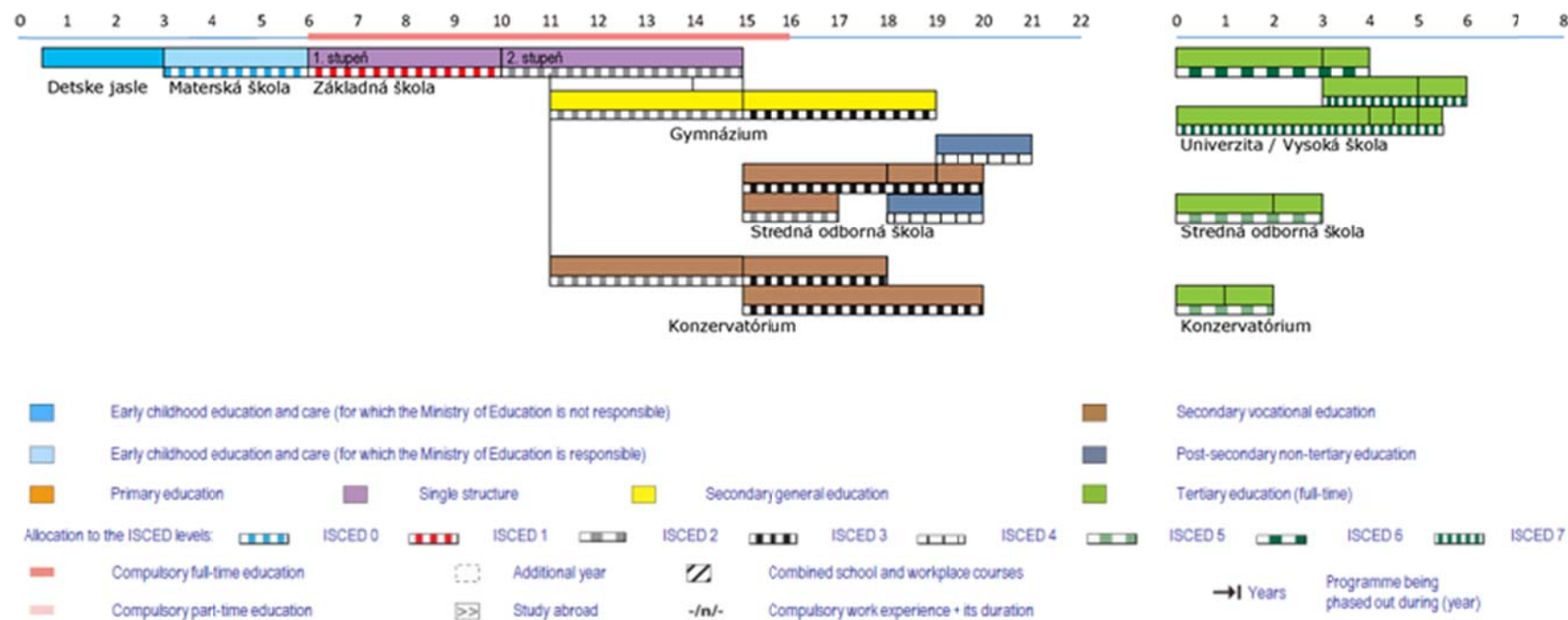
A felnőttképzés nyelve attól függ, milyen a csoport összetétele.

A határon átnyúló felvidéki magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát és az identitást erősítette. Ezekből néhány:

- A magyarországi Első Magyar-Dán Termelő Iskola Alapítvány, Zalaegerszeg és a Lendvai Kétnyelvű Középiskola projektben való együttműködése.

28. ábra A szlovén oktatási rendszer szerkezete 2014-15

Age of students / Programme duration (years)

source:

Eurydice

Burgenland (Ausztria)

Az osztrák oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

A tanköteles kor 6-15 éves korig tart, a középiskolát 18 évesen, a szakképzést 19 évesen fejezik be. Ausztria felsőoktatási intézmények kiterjedt hálózattal rendelkeznek. Ide tartozik 21 főiskola, 22 állami és 13 magánegyetem. A 393 szakirányt kínáló főiskola kifejezetten a vállalatok igényeihez igazodik és intenzív kapcsolatot tart fenn az iparral. A főiskolai szakirányok nagy része gyakorlatorientált. A szakmai tapasztalat mellett az osztrák képzési rendszer nagy hangsúlyt fektet a specializációra. Mindegy, hogy műszaki vagy üzleti, magasabb szintű oktatási intézményről van szó, a lehetőség a mélyebb specializálódásra mindig adott a felnőttképzés keretében is.

A magyar nyelv érdekében Burgenlandon

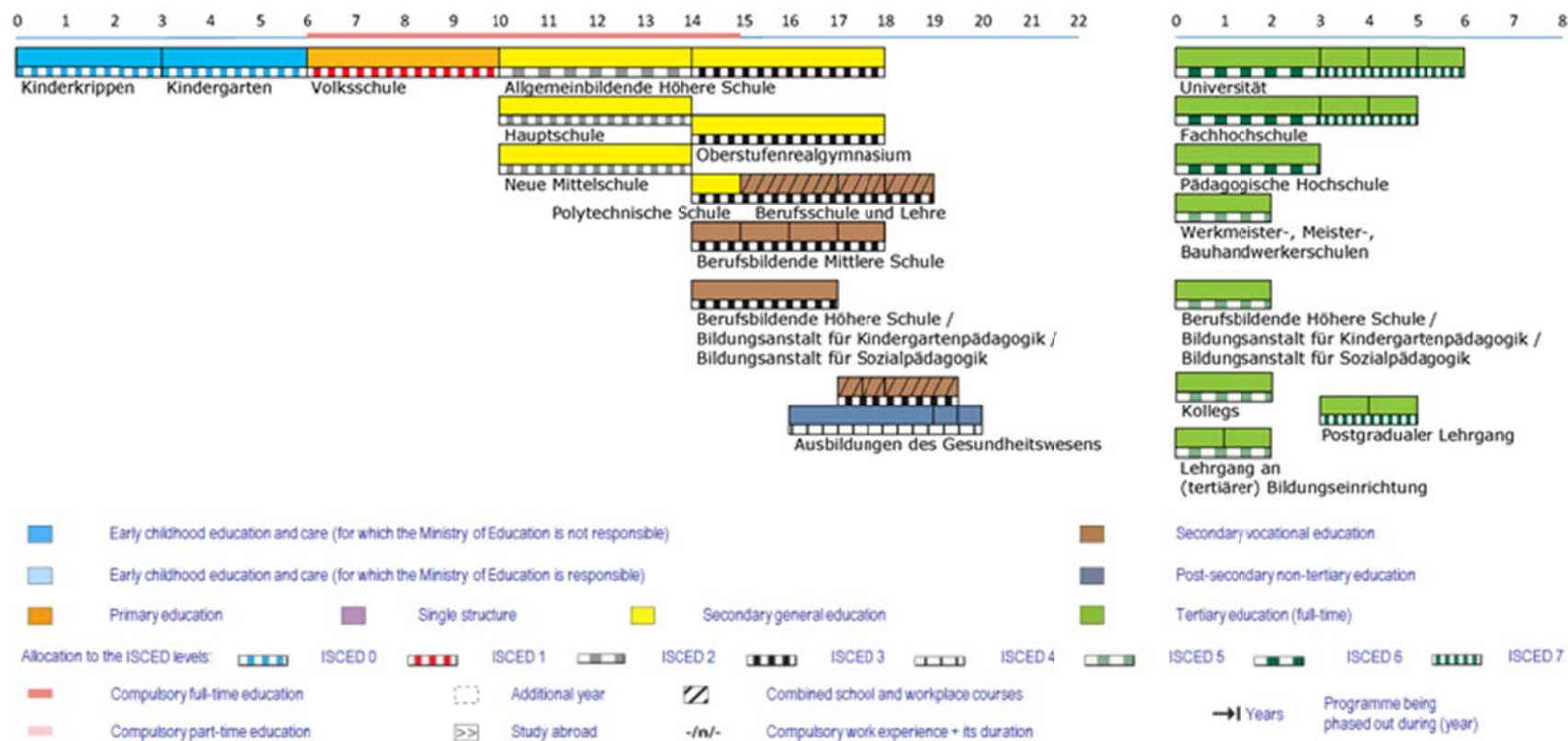
Ausztriában felnőttképzés nem zajlik magyarul. Nagy gondot fordítanak arra, az alsó és a középiskolákban is, hogy külön magyar órára járjanak a diákok. A magyar identitás erősítése különböző rendezvényeken, összejöveteleken valósul meg.

A határon átnyúló burgenlandi magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát erősítette. Ezekből néhány:

- Konferencia Bécsben az anyanyelvi szak- és felnőttképzésről.
- A Kaláka-Club, vagyis az Ausztriai Magyarok Gazdasági Érdekközössége, valamint a Kecskeméti Regionális Képző Központ *Európa vendégül lát – Közép-európai szak- és felnőttképzés együttműködési lehetőségei a gazdaság igényeit figyelembe véve* címmel szervezett konferenciát Bécsben, 2010. április 23-án, a Bécsi Kereskedelmi Kamara épületének dísztermében, ahol Ausztria és a Kárpát-medence jeles személyiségei, szakértői tanácskoztak.

29. ábra Az osztrák oktatási rendszer szerkezete 2014-15

Age of students / Programme duration (years)

Kárpátalja (Ukrajna)

Ukrajna nem tagja az Európai Uniónak, jogszabályi módosításaival, azonban a csatlakozási irányt tűzte ki.

Ukrán oktatás és felnőttképzés néhány jellemzője

Ukrajnában nincs önálló felnőttképzési törvény, csak az oktatási törvény keretein belül jelenik meg a felnőttképzés szabályozása. Ukrajnában a hiányos jogi szabályozás révén jelenleg a felnőttképzés elsősorban a munkanélküliek számára (munkaügyi központok/hivatalok finanszírozása által), egyéb célcsoportoknak pedig pályázati forrásokból, alapítványi támogatásokból és kisebb mértékben magánbefizetésekben zajlik. A pályázati források hatékony kiaknázásának hiánya a felnőttképzés rendszerének fejlődését még tovább lassítja. Ukrajnában nem beszélhetünk intézményrendszerről a felnőttképzés terén, inkább elszórtan létezik néhány, már felnőttképzési tevékenységet is vállaló intézmény.

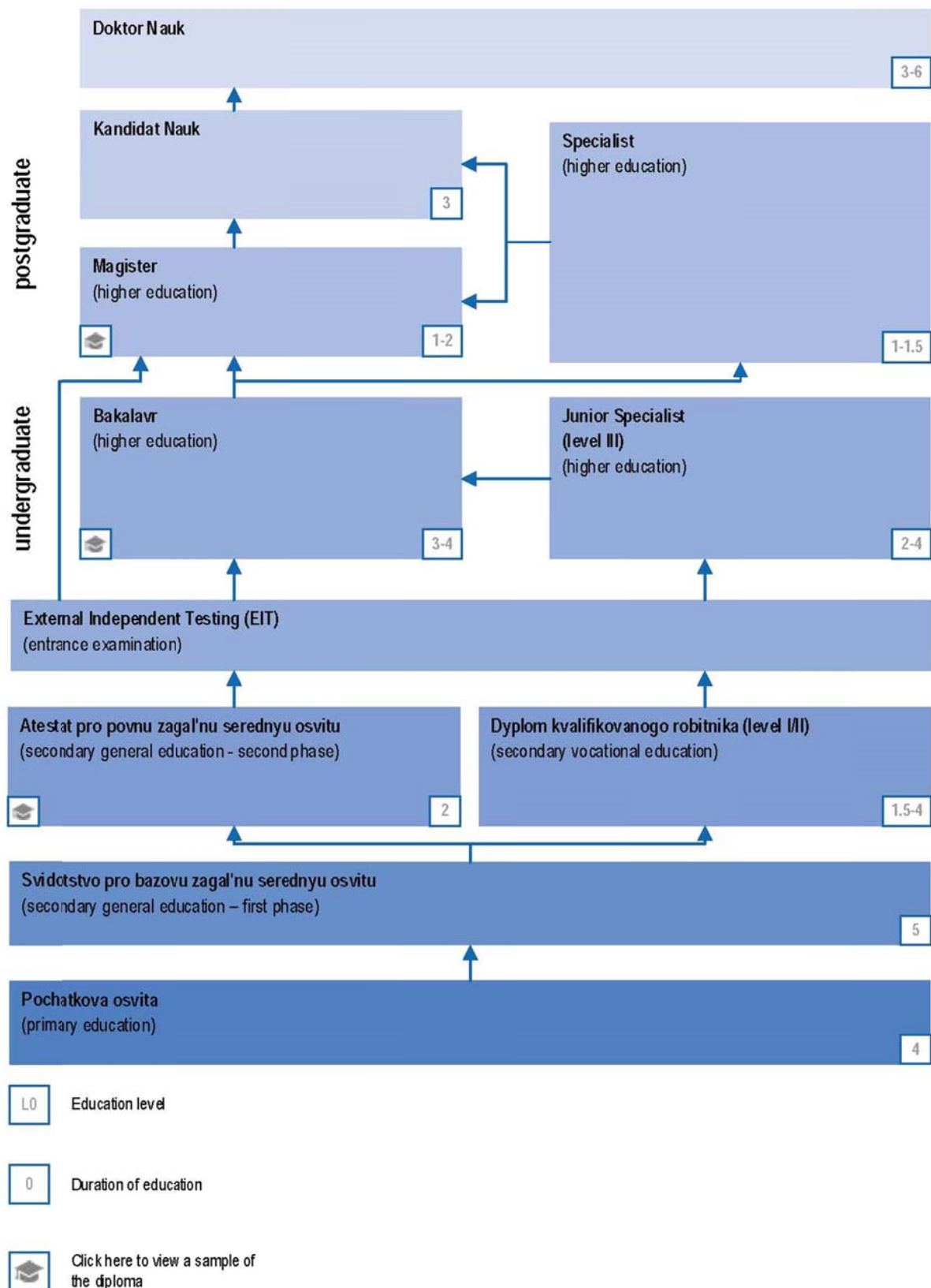
A magyar nyelv érdekében Ukrajnában

Az alkotmány 10. cikkelye szerint Ukrajnában az állami nyelv az ukrán. Az állam biztosítja az ukrán nyelv mindenirányú fejlődését és funkcionálását a társadalmi élet minden szférájában Ukrajna egész területén. Ukrajnában szavatolt az orosz és a többi ukrajnai nemzeti kisebbség nyelvének szabad fejlődése, használata és védelme. Az állam elősegíti a nemzetek közötti érintkezés nyelveinek a tanulását. Ukrajnában a nyelvek használatát Ukrajna Alkotmánya szavatolja és törvény határozza meg.

A határon átnyúló kárpátaljai magyar-magyar kapcsolat a magyar nyelv használatát erősítette. Ezekből néhány:

- 2015 májusában ért véget a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola által szervezett falusivendéglátó-képzés, amely egy négy határ menti európai uniós projekt (HUSKROUA 1101/041) finanszírozásából valósult meg. (<http://www.nagymuzsaly.karpatinfo.net/cikk/belfold/sikeresen-vizsgaztak-karpataljai-falusivendeglato-kepzes-hallgatoi-mariapocson#sthash.P2YaMJnB.dpuf>)

- o A képzés hátterét – tananyag és vizsgaszervezés tekintetében – a Türr István Képző és Kutató Intézet Nyíregyházi Igazgatósága biztosította, míg a helyi oktatás megvalósulását a Rákóczi-főiskola tette lehetővé. További két határon túli fél is részt vett a projektben, ugyanis a szatmárnémeti Unio Traian Vuia Szakképző Intézet (Edély), valamint a Nagykapos és Vidéke Társulás (Felvidék) a saját képzésén túl biztosította az oktatók és hallgatók mobilitását is. A hallgatók megtanulhatták az egyes régiók specifikus ismereteit a vendéglátás terén. A vizsgán valamennyi régió hallgatói – 10 fő Nyagykaposról, 10 fő Szatmárnémetiből, 10 fő Máriapócsról – sikeresen vették az akadályokat.
(<http://www.nagymuzsaly.karpatinfo.net/cikk/belfold/sikeresen-vizsgaztak-karpataljai-falusivendeglato-kepzes-hallgatoi-mariapocson#sthash.P2YaMJnB.dpuf>)
- A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola égisze alatt működő Felnőttképzési Központ húsz fő részvételével rongyszőnyegszövő tanfolyamot indított. Az Európai Unió támogatásával megvalósuló projekt érinti a Kárpát-medence négy különböző régióját, hisz a beregszászihoz hasonló képzések indulnak ugyanabban az időben Nagykaposon (Szlovákia), Szatmárnémetiben (Románia) és Nyíregyházán (Magyarország). A kurzuson résztvevők a parasztpokróc készítésének elsajátítása mellett a felzárkózást elősegítő alapkompencia programon vesznek részt. Az érintettek részvételével először egy 180 órás kommunikáció-informatikai képzés valósul meg.:
(<http://www.nagymuzsaly.karpatinfo.net/hetilap/tarsadalom/eselyteremtes-elethosszig-tarto-tanulas#sthash.w9kzbg9s.dpuf>)
- A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felnőttképzési Központjának október 6-án indult idei tanévével kezdetét vette az újonnan indult méhészeti képzés is, melyre a megye területéről összesen 51 személy, köztük főiskolás diákok is jelentkeztek. A méhészeti képzés, melyet a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és Kecskemét városa támogat anyagilag, a képzés résztvevőinek ingyenes.
- 2012 óta a Türr István Képző és Kutató Intézettel karöltve már 8 éve működik együtt a Rákóczi-főiskola. Számos szakmai képzést valósítottak már meg korábban, mint a pincérképzés vagy a rádióriporter-képzés.

30. ábra Az ukrán oktatási rendszer szerkezete, a 2012-es állapot szerint.

Javaslatok

A Kárpát-medence valamennyi térségében megállapítható, hogy növelhető a munkaerőpiaci esély a felnőttképzéssel. A magyar nyelvű tanfolyamok segítik a magyarul gondolkodást és ily módon erősítik a magyar identitást. Azt azonban látni kell, hogy a megélhetés, ha nem sikerül elhelyezkedni az adott térségben, veszélybe kerül és más utakat keresnek a fiatalok. Ebben a helyzetben megkezdődik az elvándorlás, ami különösen érzékelhető az erdélyi fiatalok esetében. A megélhetési probléma esetén előkerülnek az idegen nyelvi tanfolyamok (angol, német, francia, olasz stb).

A kismértékben, de eltérő fejlettségi és fejlődési szint eltérő hozzáállást eredményez.

A Felvidéken amit csak lehet, megtesznek: a felnőttképzés a munkaerő-piaci elhelyezkedést szolgálja, ezért csoportfüggő a nyelv használat. Ugyanakkor kidolgozták a felnőttképzési stratégiájukat (2014) és próbálnak annak mentén haladni. A nyelvi identitás erősítése a pedagógus szövetség feladata, amihez hosszú távú programjuk van, élnek is vele. Bár megállapítják, hogy jó lenne több segítő támogatás az anyaországtól, de pályáznak, ahol csak lehet és erejük megengedi.

A Vajdaságban szintén hasonlóan vélekednek, van felnőttképzési stratégiájuk, hálózatot hoztak létre, a jobb működés érdekében. A probléma a munkahelyek kis száma, ami miatt nehéz helyzetben vannak. Azt látják, hogy a lakosságnak nincs pénze tanfolyamra, de ha van pályázat útján lehetőség ingyenes képzésre, többszörös a túljelentkezés, ami azt jelenti, hogy az emberek készülnek egy majdani munkába állásra.

Az erdélyi területen a felnőttképzés kiszorult az iskolákból, csak egy-egy iskola kap engedélyt. Közös programot, stratégiát nem lehetett fellelni, elkeseredés volt érzékelhető. A néhány felnőttképző központ igyekszik teljesíteni. Itt különösen jól körvonalazódott, hogy a hagyományokra épülő kézműves szakmákat, amikből meg is lehet élni, a civil szervezetek felkarolták és évente egy-egy tanfolyam indul, természetesen magyarul.

Kárpátalja is küzd: amit csak lehet, felvállal, keresi azokat a szakmákat, amikkel vállalkozni lehet az adott térségben, minden magyarul zajlik, az identitástudat igen erős.

A Drávaköz-Szerémség területére a hagyományörzéshez kapcsolódó felnőttképzés a jellemző.

Sajátságos a helyzet a Muravidéken, az elemi iskolától zajló folyamatos kétnyelvűséggel. Az identitástudat ennek ellenére megvan az emberekben. Burgenland a hagyományokat összefüggéseken erősíti. Magyar nyelvű felnőttképzést nem lőtünk. Az valamennyi területről elmondható, hogy ha cégeknél folyik képzés az általában nem magyarul folyik. Azt is érzékeltetni kellett, hogy a Pannonforrás keretében kialakított klaszteren belül ugyan forrásuk nincs, de összetartanak a felnőttképzők, kicserélik a tapasztalatokat és időszakosan összefüggéseken is részt vesznek.

Megállapítható, hogy a határon túli térségekben még nincs kialakítva a felnőttképzés rendszere. Elindult a fejlesztési folyamat az egyes országokban, de még igen sok a tenni való. Talán Szlovákiában a legelőrehaladottabb a mai helyzetkép alapján. Meg kellett állapítani, hogy azok a tanfolyamok, amelyeket a szórványban tartottak meg, erősebb identitástudatot alakítottak ki. Amennyiben bejött a tanfolyam egy központi helyre, akkor már ott van annak a veszélye, hogy nem magyarul folyik. A támogatások esetében optimalizálni kellene egy egyensúlyi állapotot.

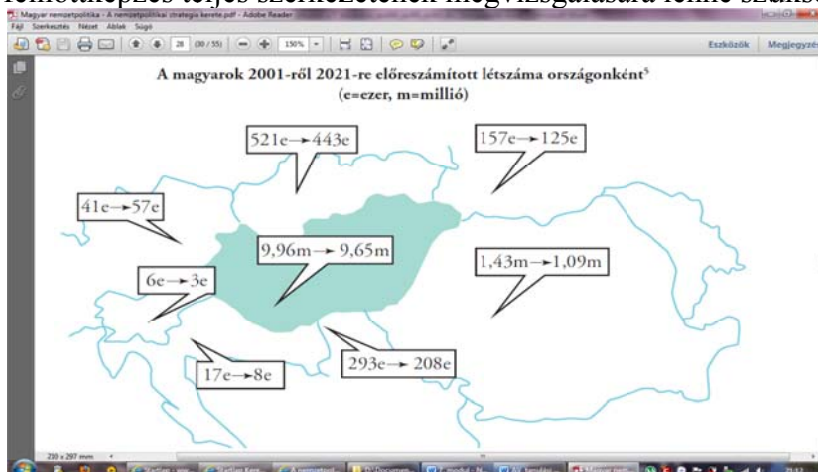
A hipotézisek azért, ha nem is átütően, de beigazolódtak, vagyis a felnőttképzésben részt vevőkben a képzés során erősödik az a meggyőződés, hogy a végzettség megszerzésével javulnak a helyi munkaerő-piaci esélyeik, kevésbé választják az elvándorlást. A kvalifikáltabbak növelik a magyar ajkú közösség gazdasági versenyképességét és a magyar közösség megtartó erejét. Azonkívül, hogy jellemzően a tanfolyamokat támogató forrásokat várnák, elmondható, hogy az informatikai működtetéssel a legtöbb helyen gond volt. A féléves kutatási időszak alatt az amúgy is nehezen megtalálható web- és e-mail címek nagy része megszűnt (tömegesen és váratlanul): jó eset volt, ha csak megváltozott. Erre a területre támogató segítség kellene, hogy a kontaktusok ne szűnjenek meg az anyaországgal. Ezen az úton is közösségformáló, identitáserősítő hatás érhető el.

A másik problémát az jelenti, hogy a jogszabályi alapok csak részben érhetőek el magyarul. A rendelkezésre álló anyagok eklektikusak. Le kellene fordítani, hogy mindenki tudja, értse és tisztában legyen a jogaival.

További segítség lenne a magyar-magyar kapcsolatok erősítése.

Támogatni kellene hasonló helyzetelemzéseket. Célszerű lenne az egyes országok komplett oktatását átvizsgálni, mire épülhet a felnőttképzés.

A Nemzeti Községi Egyetem előreszámítást végzett a magyar lakosság várható létszámáról a Kárpát-medencében, a számok lehangolóak. További kutatásra lenne szükség országonként és célszerű lenne feltérképezni, miért csökken a magyar ajkúak száma, továbbá a szakképzés és a felnőttképzés teljes szerkezetének megvizsgálására lenne szükség.

31. ábra a magyarok előreszámított létszáma (2021-re számított adatok)

Irodalomjegyzék

Felvidék

- Lampl Zsuzsa (2012). *A szlovákiai magyarok szociológiája*. 1. kötet. Szlovákiai és magyar. Somorja: Fórum Kisebbségkutató Intézet, 2012.
- Szlovákiai Magyar Közgazdász Társaság. *Baross Gábor Terv. Dél-Szlovákia/Felvidék regionális gazdasági fejlesztési terve*. H.n.: k.n., 2014. (online: http://binx.ktenet.hu/rendezvenyek/teruleti/2014-10-02-03_NmTSz_HNP/eloadasok/2014-10-03_Salgotarjan/FarkasIvan.pdf)
- A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának Tt. 245/2008. A köznevelésről és közoktatásról szóló törvénye (online: https://www.dinamitportal.sk/files/tudastar_jogszabaly_iskolatorveny_doc.pdf) Eurydice
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége. *Program 2014-2018*. Rimaszombat: k.n., 2014. május 10 (online: http://szmps.sk/wp-content/uploads/2016/03/szmps_program_2014.pdf)
- Üveges Henrietta – Nagy Zsuzsa. *A Szlovákiai [sic] magyar nyelvű felnőttképzés stratégiai alternatívái*. H.n.: Apáczai Közalapítvány, é.n. (online: <http://www.flipsnack.com/editczap/a-szlovakiai-magyar-nyelvu-felnottkepzes-strategiai-alternativai.html>)

Vajdaság

- Magyar Nemzeti Tanács. *Felnőttképzési stratégia 2012-2017*. H.n.: k.n., 2012. (online: http://www.mnt.org.rs/sites/default/files/attachments/felnottkepzesi_strategia.pdf)
- A felnőttképzésről szóló törvény. A Szerb Köztársaság *Hivatalos Közlönye*, 55/2013. szám. (online: http://www.mnt.org.rs/sites/default/files/attachments/a_felnottkepzesrol_szolo_torveny.doc)
- Gábrity Molnár Irén (szerk.). *Képzettek a jövő. A felnőttképzés háttere Észak-Bácska iskolahálózatában*. Szabadka: Regionális Tudományi Társaság, 2008. (online: <http://gabritymolnariren.com/kepzetkejovo.pdf>)
- Magyar Nemzeti Tanács. *Hivatalos nyelvhasználati stratégia 2012-17*. http://www.mnt.org.rs/sites/default/files/attachments/magyar_nemzeti_tanacs_hivatalos_nyelvhasznalati_strategiaja_2012-2017.doc
- A magyar-szerb határmenti térség oktatás-ágazati stratégiájának megalapozó dokumentuma*. Innoaxis Project, 2011. http://www.innoaxis.hu/files/innoaxis/agazati/magyar/oktatas_IPA_INNOAXIS_strategia_i_hatteranyag.pdf
- Szabályzat a tanárok, nevelők és szakmunkatársak folytonos szakmai továbbképzéséről és a rang megszerzéséről*. A Szerb Köztársaság *Hivatalos Közlönye*, 85/2013. szám.
- Törvény Vajdaság Autonóm Tartomány hatásköreinek meghatározásáról*. A Szerb Köztársaság *Hivatalos Közlönye*, 99/2009. és 67/2012. – AB határozat.
- Vajdaság Autonóm Tartomány statútuma*. *Vajdaság Autonóm Tartomány Hivatalos Lapja*, 20/2014 szám. (online: <http://www.skupstinavojvodine.gov.rs/Strana.aspx?s=statut&j=HU>)

Erdély

- Csete Örs. *Javaslat a Magyariskola program kimunkálására*. *Regio 16* (2006), 5-18.
- Keresztély Irma. *A romániai magyar szakképzés és felnőttképzés helyzete és kihívásai*. Bécs, 2010.

Bogdán Andrea és Mohácsék Magdolna (szerk.). *Nyelvi jogok: útmutató*. Kolozsvár: Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, 2012. (online: http://www.rmfsz.ro/uploads/kiadvanyok/files/Nyelvi%20jogok%20utmutato_.pdf)

Kárpát-medence

Molnár György (szerk.). *Kárpát-medencei képzési, foglalkoztatási és hálózatfejlesztési stratégiajavaslat*. Budapest: Nemzetstratégiai Kutatóintézet és Regionális Tudáshálózatokért Alapítvány, 2014. (online: http://karpathaza.eu/dokumentumtar/karpat-medencei_kepzesi_foglalkoztatasi_es_halozatfejlesztési_strategiajavaslat.377.html?downloadType377=fajl&downloadFile377=313)

Csete Örs. *Növekedés, biztonság, egység 2010-2020. A külföldi magyar nyelvű oktatás fejlesztésének stratégiája*. Budapest: k.n., 2010. január 21. (online: http://european-free-school.co.uk/pdf/Novekedes_biztonsag_egyse.pdf)

„Nemzetpolitika” modul. Budapest: Nemzeti Közszerghálati Egyetem, 2013.

Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukrajna ENPI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013. <http://www.huskroua-cbc.net/hu/>.

Juhász Erika – Pete Nikolett. Felnőttképzés a keleti határ mentén. A magyar – román – ukrán felnőttképzés főbb hasonlóságai és különbségei 2012. *Felnőttképzési Szemle* 6 (1): 22-31, online: http://epa.oszk.hu/01200/01251/00006/pdf/EPA01251_fef_szemle_2012_01_22-31.pdf

Ábrajegyzék

1. ábra Európai kisebbségek
2. ábra Európai nyelvek
3. ábra A határon túli magyarok létszáma
4. ábra Határon túli magyarok a Kárpát-régióban
5. ábra Határon túli magyarok eloszlása a Kárpát-régióban
6. ábra Az egy főre eső GDP a 8 országban
7. ábra Az oktatási kiadások a GDP %-ban
8. ábra Alapfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban
9. ábra Alapfokú képzés ráfordításai diákonként
10. ábra Középfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban
11. ábra Középfokú képzés ráfordításai diákonként
12. ábra Felsőfokú képzés ráfordításai a GDP %-ban
13. ábra Felsőfokú képzés ráfordításai diákonként
14. ábra Munkanélküliség alakulása 2005-2014 között
15. ábra A Foglalkoztatás alakulása 2005-2014 között
16. ábra A foglalkoztatás alakulása Magyarországon 2011-2015 között havi bontásban.
17. ábra Alapfokú képzettségűek aránya a munkaerőpiacon
18. ábra Alapfokú képzettségűek aránya munkanélküliek között
19. ábra Középfokú képzettségűek aránya a munkaerőpiacon
20. ábra Középfokú képzettségűek aránya a munkanélküliek között
21. ábra Felsőfokú képzettségűek aránya a munkaerőpiacon
22. ábra Felsőfokú képzettségűek aránya a munkanélküliek között
23. ábra A kiküldött kérdőívek száma régióként
24. ábra A román oktatási rendszer szerkezete 2014-15-ben
25. ábra Szlovákia oktatási rendszerének szerkezete 2014/15
26. ábra A szerb oktatási rendszer szerkezete 2014-15
27. ábra Horvátország oktatási rendszerének szerkezete 2014-15
28. ábra A szlovén oktatási rendszer szerkezete 2014-15
29. ábra Az osztrák oktatási rendszer szerkezete 2014-15
30. ábra Az ukrán oktatási rendszer szerkezete 2012
31. ábra a magyarok előreszámított létszáma 2021

Mellékletjegyzék

1. számú melléklet. A primer fázisban kiküldött e-mailek
2. számú melléklet. A kiküldött levél
3. számú melléklet. Az interjúk a kérdőívek kiegészítéséhez
4. számú melléklet. Az interjú kérdései
5. számú melléklet. A felnőttképző adatbázis
6. számú melléklet. Kérdőív a minta pl Kárpátalja magyar nyelvű felnőttképzése kutatáshoz
Google Űrlapok CD-re mentett
7. számú melléklet. Visszaküldött Kérdőív Erdély, Partium magyar nyelvű felnőttképzése
kutatásához Google Űrlapok CD-re mentett
8. számú melléklet. Visszaküldött Kérdőív Felvidék magyar nyelvű felnőttképzése
kutatásához - Google Űrlapok CD-re mentett
9. számú melléklet. Visszaküldött Kérdőív Kárpátalja magyar nyelvű felnőttképzése
kutatásához - Google Űrlapok CD-re mentett
10. számú melléklet. Visszaküldött Kérdőív Vajdaság magyar nyelvű felnőttképzése
kutatásához - Google Űrlapok CD-re mentett

1. számú melléklet. A primer fázisban kiküldött e-mailek

Ausztria (ponk.bt1@gmail.com)

109036@lsr-bgld.gv.at;

martin.zsivkovits@lsr-bgld.gv.at;

sylvia@mentsik.eu; kirchengemeinde@ref-kirche-oberwart.com; evab.siget@evang.at;

kmem.wien@gmail.com; bmke@katolikus.at; office@bukv.at; office@umiz.at;

Összesen: 9 kiküldött email.

Horváthország (ponk.bt1@gmail.com)

helpdesk@knjiga.ffos.hr; info@ferha.net; alehocki@ffos.hr; info@ferha.net;

iroda@civilportal.net; etnobajsa@hotmail.com; petofime@hotmail.com; nepkor@optinet.hr;

office@vfhalo.eu; info@yesbook.org; izidafeketics@gmail.com; baross@ri.t-com.hr; magyar-kozpont@pke-madjara.t-com.hr;

pedagogus-forum@os.t-com.hr; skala@irb.hr;

hmdk@hmdk.hr; kudjokaimorke@gmail.com; mesz@smu-mesz.hr; melita.aleksa@os.htnet.hr;

vicoli@freemail.hu; janos.liko@zg.htnet.hr; reformata@freemail.hu; ladislav57@gmail.com;

izabela.agh@os.htnet.hr; izabela.agh@os.t-com.hr;

Összesen: 24 kiküldött email, ebből nem fogadott: 7 db.

Románia (ponk.msz.bt@gmail.com)

litadyendre@yahoo.com; apaczaicj@gmail.com; litsal@rdslink.ro; rokaszeg@gmail.com;

tzsolt@refkol.ro; office@banyaijanos.ro; timaragnes@yahoo.com; batthyany@yahoo.com

; bkg@bethlengabor.ro; bodpeter@hotmail.com; bolyai@bolyai.ro;

brassai.samuel.cluj@gmail.com; csikygy@yahoo.com; zetisk@yahoo.com;

info@licelectromures.ro; alimentar@personal.ro;

teoretic_carei@yahoo.com; eotvos.jozsef@yahoo.com; grupscolarsangeorgiu@yahoo.com; fvass

@digicomm.ro; fogarassy.mihaly.iskola@gmail.com; gamoktgs@yahoo.com;

gs.gaboraron@eduhr.ro; gerhardinum@yahoo.com; gmgkdirector@sis.uab.ro;

secretar.hamjanos@szatmariegyhazmegye.ro; sis@sis.uab.ro; tasliceu@yahoo.com;

liceul.unitarian@yahoo.com; calasantius@yahoo.com; kemenysuli@gmail.com;

proteo@proteo.hu; gs.corund@eduhr.ro; koskaroly_iskola@yahoo.com; office@lkk.educv.ro;

koskarolyiskudv@yahoo.com; office@lec.educv.ro; leowey@zifer.ro;

zsuzsannasz@yahoo.com; uat@uat.ro; rectorat@umftgm.ro;

lt.martonaron@eduhr.ro; gra.cadea@yahoo.com; gravlm_gravlm@yahoo.com;
titkat.mikes@gmail.com; nagyistvanhr@yahoo.com; nmg1680@yahoo.com; gimi@obg.ro;
horvathgizela@gmail.co; tivadar.puskas@gmail.com; office@puskas.educv.ro;
reformatuskollegium@yahoo.com; reskul@yahoo.com; kolrefkol@yahoo.com;
refkollms@yahoo.com; reformatuskollegium@yahoo.com; lukacs.rajmund@makosz.ro;
salamonerno@yahoo.com; office@sapientia.ro; gs.soverelek@eduhr.ro; lpsmures@yahoo.com; [suli@freemail.hu](mailto:szk
suli@freemail.hu); licromcat@rdslink.ro; tamasi@gimi.ro; itey_kal@yahoo.com;
gs.venczeljozsef@eduhr.ro; liceulreformat@yahoo.com;
gs.zeykdomokos@eduhr.ro; gs.zimmethausen@eduhr.ro;

kolik@marefalva.ro; aesz@planet.ro; hbeszter@index.hu; patocs.julia@yahoo.com;
ekeban@ekeban.ro; bernike@go.ro; bethlenegy@yahoo.com; bolyait@yahoo.com;
szabokaresz@yahoo.com; eke@eke.ma; emt@emt.ro; egyhazi@reformatus.ro;
office@ukksz.ro; bsb@rmpsz.ro; danetka@freemail.hu; telekihaz@tmh.alphanet.ro;
kontakt@csango.ro; civilkv@gmail.com; kriza@mail.dntcj.ro; gazdaj@korosi.sbnnet.ro;
alajos@korond.ro; matekovits@arad.astral.ro; nelekkatalin@yahoo.com;
vajdasandor@clicknet.ro; lendekjanos@yahoo.com; farkasheva@yahoo.com;
abramzoltan@yahoo.com; abramzoltan@yahoo.com; drszaszpalegyesulet@rmdsz.ro;

muzsnay@datec.ro; emke@medgyes.ro; somlyoimagyarhaz@yahoo.com;
szoke.erzsok@gmail.com; emkevajda@yahoo.co.uk; sz.sandor2007@freemail.hu;
krizbaicsalad@freemail.hu; hbeszter@index.hu; lily_vladau@yahoo.com;
ladany_emese@yahoo.com; pasztori.tibor@freemail.hu; jakab_mihaly@freemail.hu;
zselyki@freemail.hu; lorinczlaci@protech.ro; ana-maria11@email.ro;
martaxlildiko@yahoo.com; zsumumus@yahoo.com; hunyadii689@yahoo.com;
matekovits@email.ro; farkas@nyugatijelen.com; matyusvica@yahoo.com; zoltan@bodpeter.ro;
olganaznan@hotmail.com; georg.matekovits@freemail.hu; bdoboly@yahoo.com;
averes@edrc.osf.ro; maria_sajtos@yahoo.com; izahoranszki@yahoo.com;
bdoboly@yahoo.com; gallzoli@yahoo.com; kaszaerika@yahoo.com; jambor_icu@yahoo.com;
rozsza54@msn.com; kovriganamaria@freemail.hu; banerzso@freemail.hu;
fejer.laszlo@personal.ro; emmamaborbely@freemail.hu; szekelykapu@digicomm.ro;
pallagoston@yahoo.com; gazdaj@korosi.sbnnet.ro; pozsony@mail.dntcj.ro; gyuszi@hte.ro;
zsigmondgyozo@freemail.hu; gyozo1959@yahoo.com; adnav2@freemail.hu;
incze_vanda@rdslink.ro; bethlenegy@yahoo.com; meskete73@freemail.hu;
mate.reman@gmail.com; bodobarna@yahoo.com; zsolt.sarkady@freemail.hu;
eniko.uveges@gmail.com; eniko_uveges@yahoo.co.uk; uff@kabelkon.ro; betiro@topnet.ro;
sylvester@planet.ro; szabadsag@szabadsag.dntcj.ro; kollokata@gmail.com;
deakjanos54@gmail.com; strambue@yahoo.com; georg.matekovits@freemail.hu;
dukretg@yahoo.com; dumitriuanna@yahoo.com; dumitriuanna@freemail.hu;
albertnagy@astralnet.ro; rozdsza2005@yahoo.com; lafrodeg@yahoo.com; jokozma@yahoo.com;
lorinczipap@freemail.hu; filer@rmdsz.ro; stanorsi@freemail.hu; s_ervsebet@yahoo.com;
demetera@personal.ro; zselyki@freemail.hu; imgut@yahoo.com; almasi.vince@gmail.com;

nyisztortinka@yahoo.com; konglovits@yahoo.com; amimolnar@freemail.hu;
kofitymagda@yahoo.com; matekovits@email.ro; kkistvan@yahoo.com; szatmari@kn.ro;
agnes1300@gmail.com; gyuszi@hte.ro; jambor_icu@yahoo.com; fle@freemail.hu;
k_klara2004@yahoo.com; emmamaborbely@freemail.hu; szekelykapu@digicomm.ro;
endre_denes@yahoo.com; denes_elisabeta@yahoo.com; iszlai.geza@yahoo.com;
heltai_gaspar@yahoo.com; pillichbali@hotmail.com; muzsnay@datec.ro;
maylajulia@freemail.hu; mayla@ibn.ro; muvelodes@internet.ro; aduma@xnet.ro;
bodobarna@yahoo.com; toga_istvan@yahoo.com; togajutek@yahoo.com;
ianosienda@yahoo.com; klevi@aut.utt.ro; delesega@et.utt.ro; babosceh@lady.rdsor.ro;
vizi.imre@yahoo.com; zboroka@yahoo.com; szellkato@gmail.com; szellkato@freemail.hu;
uff@kabelkon.ro; banerzso@freemail.hu; csaszar23@yahoo.com; capora@autocom.ro;

kissje@szovata.ro; oktfoo@rmdsz.ro ;fodordora@yahoo.com; rmdsz@mail.dnttm.ro;
budahazi@hotmail.com; ega@mail.dntcj.ro; titkarsag@eme.ro; fle@freemail.hu;
AVeres@edrc.osf.ro; info@edrc.osf.ro; figura@server.ro; filkomex@freemail.hu;
tamasi@planet.ro; erdofule@freemail.hu; vborbely@mail.dnttm.ro; elteseni@freemail.hu;
szabadsag@szabadsag.dntcj.ro; napsugar@mail.dntcj.ro; office@gallery.educv.ro;
zsigmond@hung.sbnnet.ro; digital@cosys.ro; nagy@lady.rdsor.ro; rodosz@mail.dntcj.ro;
emt@emt.ro; ghenci@hygeia.sbnnet.ro; tccapleni@hygeia.sbnnet.ro; hanczsilla@yahoo.com;
cehalut@hygeia.sbnnet.ro; tcpetresti@hygeia.sbnnet.ro; crest@hygeia.sbnnet.ro;
office@sapientia.ro; micsaba@yahoo.com; camar@hygeia.sbnnet.ro;
Összesen: 248 kiküldött email, ebből nem fogadott: 32 db.

Szerbia (ponk.bt2@gmail.com)

tehsko@sabotronic.co.rs; bolyai@bolyai-zenta.edu.rs; medsu@medicinskasu.edu.rs;
office@medic.edu.yu; office@tg.edu.rs; ekonomska@sksyu.net; poljoskola@tippnet.rs;
iskolada@open.telekom.rs;sinjo@stcable.net;office@magister.uns.ac.rs;
info@muzickasu.edu.rs;gimnazija@sksyu.net; centar@os-senta.edu.rs; arcuske@gmail.com;
tehsko@sabotronic.co.rs;caritas@tippnet.rs;cnesa@cnesa.rs; adminkurs@gmail.com;
medsu@medicinskasu.edu.rs; crvenikrst@sksyu.net;
adyendreme@gmail.com; kudpsme@citromail.hu; jakabgy@atcable.net; balassaj@panet.rs;
deliimre@gmail.com; empe@tippnet.rs; kodaly@stcable.rs; lioness@panet.rs;
mfme@pyrotherm.rs; kirci@sowireless.org; info@nepkor.rs; petofipancsova@gmail.com;
petofime@hotmail.com; matuskaa@eunet.rs; valimre@neobee.net; frici@baulink.net;
vamafelkol@gmail.com; info@vmmi.org; vama kult@nadlanu.com; vmpe@panline.net;
kapitany@neobee.net; fovet@tippnet.co.yu; katalin63@freemail.hu; vati@tippnet.co.yu;
krizbai@hemo.net; janez@eunet.yu; vuki@sabotronic.co.yu; vuki@sksyu.net; becej@eunet.yu;
telekiju@eunet.yu; fkasbela@yahoo.com; jeno@vmmi.org.yu; martina@vmmi.org.yu;
hmarta@sksyu.net; ckada@adanet.co.yu; agis@adanet.co.yu; viomese@eunet.yu;
jeno@vmmi.org.yu; martina@vmmi.org.yu; info@vmmi.org; szabadhetnap@tippnet.co.yu;
kalaposemberke@gmail.com; jozsa@mmt.org.yu; balla@mmt.org.yu; aszoke@sszoke.com;
danierne@panet.co.yu; szlasy@eunet.yu;

Összesen: 66 kiküldött email, ebből nem fogadott: 16 db.

Szlovákia (ponk.msz.bt@gmail.com)

ouisahy@ouisahy.sk; dekanat@refteologia.sk; kmjl@fphil.uniba.sk; gimzsel@stonline.sk;
riaditel@mtegl.edu.sk; szds@zoznam.sk; skola@sosrs.edu.sk; office@tg.edu.rs
; ekonomska@sksyu.net; poljoskola@tippnet.rs; iskolada@open.telekom.rs;
office@magister.uns.ac.rs; info@hpscoka.edu.rs; info@muzickasu.edu.rs; gimnazija@sksyu.net;
csemadokdsz.tv@gmail.com; csemadok@gmail.com; szepsi@csemadok.sk;
huszar@csemadds.sk; parkany@szakc.sk; kapok@orangemail.sk; KPK_KOK@orangemail.sk;
hogyaagyorgy@gmail.com; szobikerekeseszter@gmail.com; kerekesa47@gmail.com;
kozsar_m@stonline.sk; parkany@szakc.sk; kapok@orangemail.sk; KPK_KOK@orangemail.sk;
hogyaagyorgy@gmail.com; nvt@post.sk; toth_edina18@freemail.hu; z.urban@paloctarsasag.real-

net.sk; z.urban@paloctarsasag.real-net.sk; kbeva@centrum.sk; gemamuz@isternet.sk;
kisbertatete@zoznam.sk; huszar@csemadds.sk; csemadok@csemadok.sk; zupkot@pobox.sk;
koteles@stonline.sk; borovszkysisike@yahoo.com; huszar@csemadds.sk;
hagyomany@pobox.sk; ifjuszivek@pobox.sk; mskskomarno@stonline.sk; kultura@komarno.sk;
korzar@szm.sk; zsapka.attila@orangemail.sk; mak@nextra.sk; toth.klari@post.sk;
info@palatinus.sk; patria@atlas.sk; mskskomarno@stonline.sk; rev@stonline.sk;
hagyomany@pobox.sk; szottes@szottes.sk; obecuc@nextra.sk; peti@pentacom.sk;
ozgr@post.sk; angyalb@ba.telecom.sk; gorane_jenei@freemail.hu; balkog@stonline.sk;
ocu.kravany@stonline.sk; vigo2@stonline.sk; pvkt@stonline.sk; bibliotheca@foruminst.sk;
zsille@zoznam.sk; kankulya.ladislav@post.sk; reviczky.lv@naex.sk; tioo@stonline.sk;
gemamuz@isternet.sk; gemamuz@isternet.sk; koteles@stonline.sk; katedra@katedra.sk;
pozsony@agora2001.sk; svodin@ba.telecom.sk; pamata@post.sk; iivanega@post.sk;
vambery@vambery.sk; pvkt@stonline.sk; obecuc@nextra.sk; kjk@pobox.sk;
mskskomarno@stonline.sk; info@komarno.sk; ktkiado@nextra.sk; horvath3@post.sk;
kovacsl@healthnet.sk; sodrak@host.sk; katedra@katedra.sk; pogany@szakc.sk;
thalia@slovanet.sk; kolar@netax.sk; selyecollege@ba.telecom.sk; ficza@selye.sk;

Összesen: 93 kiküldött email, ebből nem fogadott: 25 db.

Szlovénia (ponk.msz.bt@gmail.com)

tajnistvo-dss.lendava@guest.arnes.si;
doris.gal@gmail.com; aq@siol.net; gyula.csik@iskrasistemi.si; zoltan.kvanka@guest.arnes.si;
klarasoos@email.si; mmr.studio@rtvslo.si; joze.vegi@rtvslo.si;

Összesen: 8 kiküldött email, ebből nem fogadott: 8 db.

Ukrajna (ponk.bt1@gmail.com)

gabor@dayka.uzhgorod.ua; Zosh.14@mk.uz.ua; forgon@khuszt.net;
rakoczi.munkacs@gmail.com; kossuth@bereg.net.ua; 8.iskola@gmail.com;
batyuiskola@mailbox.hu; szajko.tibor@gmail.com; derceni.iskola@swi.ukr.net;
ugorskagimnazia@rambler.ru; iskola.eszeny@gmail.com; gatikozepiskola@gmail.com;
foiskola@kmf.uz.ua; szilagyilajos@vipmail.hu; janosiliceum@mail.ru; schoolua@gmail.com;
janosisuli@mail.ru; janosisuli@mail.ru; janosiliceum@mail.ru; kaszonyi.iskola@freemail.hu;
nagyberegiskola@citromail.hu; nagyd.kozepiskola@gmail.com; muzsalyschool@gmail.com;

pereny@rosa.prokk.net; krenbrl@azm.uz.ua; ndreflic@gmail.com; prl@stn.net.ua;
salank.iskola@gmail.com; info@katlic.mk.uz.ua; magyar.vita@citromail.hu;
csomasuli@citromail.hu; pkiskola@wipmail.hu; lizanec@univ.uzhgorod.ua;
magyarkar.une@gmail.com;
63ildiko@citromail.hu; east-nvsz@bereg.net.ua; interlink@polynet.lviv.ua;

Összesen: 37 kiküldött email, ebből nem fogadott: 8 db.

2. számú melléklet A kiküldött levél

Tisztelt Magyar Partnerünk !

A magyarországi Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal megbízásából a „Felnőttképzési intézmények fejlődése és szerepe az identitás megőrzésében a magyarlakta területeken napjainkig. Főbb tendenciák és feladatok a határon túli, magyar nyelvű felnőttképzés fejlesztésének érdekében.” címmel kutatást végzünk. Az interneten e tárgykörben kutakodva találkoztunk az Önök intézményével, amely alapján úgy gondoltuk, hogy az Önök információival ill. véleményével támogatni tudnák a kutatás eredményességét ill. a magyarországi döntéshozók megalapozott információkhoz jutását.

A kutatás célja, hogy feltárja a határon túli magyar lakta területek felnőttképzésének sajátosságait, jellemzőit 2010-15 között. E célok megvalósítása érdekében készült ez a kérdőív.

Fontos lenne számunkra, hogy időt szakítva a kérdőív kitöltésére, kifejtene véleményét a magyar nyelvű felnőttképzés helyzetével, céljaival kapcsolatban és segítené a jelenlegi határon túli felnőttképzés helyzetének felmérését a kérdőív kérdéseire adott válaszával. Az Önöktől információkat csak és kizárólag a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal megbízásának megfelelő kutatáshoz használjuk fel és bizalmasan kezeljük !

Megköszönve együttműködését,

üdvözlettel:

Modláné Görgényi Ildikó

Amennyiben a kérdőívvel kapcsolatosan kérdése van állok rendelkezésére.

(modlane.g@gmail.com)

3. számú melléklet Az interjúk a kérdőívek kiegészítéséhez

Erdély-Partium

1. Az Alsócernátoni Népfőiskola Csernátonban található Kovászna megyében. A főiskolán 60 éve végeznek képzést, az a céljuk, hogy magyarul tanuljanak és munkát is helyben találjanak az ifjú felnőttek. A képzések témája hagyományos ősi mesterségek átöröklése. A képzések nyáron folynak 500-1000 fő 40 % felnőtt. Cél a cselekvő hagyományok ápolása. A szakmák fafaragó, fonás, szövés, székelykapu építés. A vizsga után bizonyítványt kapnak. A többi népfőiskola is ezt csinálja. AA népfőiskolák szövetsége Kovászna megyében van.

igazgató: Haszmann Pál; T. 0040-267-367566; hpmuzeum@jahu.com

2. Kós Károly Építőipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Csíkszereda

Az iskola korábban folytatott felnőttképzést. Akkreditált programjaik voltak a következő szakmákban: építőipari technikus, környezetvédő technikus, kőműves szakmunkás, ács szakmunkás, épületgépész szakmunkás, mechanikai szakmunkás, földmérő, víz-gázszerelő.

Az akkreditáció lejárt sokba kerül azok megújítása, ezért 3 éve nincs már. Korábban pályáztak Magyarországra, akkor még voltak jelentkezők, mert nem kellett fizetni. Amennyiben fizetni kell a képzésért nem jönnek. Mesterképzéssel is próbálkoztak, de nem volt érdeklődés.

koskaroly_iskola@yahoo.com; T: 0040 266 314 496

3. Puskás Tivadar Iskolaközpont Gyergyóditró

Már 15 éve csinálták a felnőttképzést, de ma már kötelező akkreditálni, amely jelenleg igen drága 7000 Lej. Ezért nem adják be. A nappali képzéshez nem tudják hozzátenni a felnőttképzést, mert arra nincs normatíva. Csak azok jelentkeznek, akiknek a munkájukhoz szükséges a képzés. Szerinte egyszer összejön a csoport többször nem. Ha összejön, akkor Gyergyószentmiklóson a kulturházban folyik a tanfolyam. A szakképesítések: belső lakberendező és bútortervező technikus, környezetvédő technikus, asztalos, földmérő is lehetne, de arra nincs igény. Itt még az is probléma lehet, ha fizetni kell.

Román Sándor igazgató

www.puskas.ro; tivadar.puskas@gmail.com; T: 0040 266 353 167

4. Korondi Középiskola Korondon.

A középiskolában folyik akkreditált felnőttképzés a turisztikai technikus, kereskedelmi technikus, közgazdasági technikus, asztalos, és pincér szakmákban.

A kereskedő, tejfeldolgozó szakmákra 2008- ban nagyon sok jelentkező volt. Az elmúlt évben kereskedelemre sokan jelentkeztek. Az idei évben azt tapasztalják, hogy nem az iskolába jelentkeznek a felnőttek képzésre, hanem felnőttképző cégekhez mennek. Ennek okán már nem hosszabbították meg a lejárt akkreditációt ugyanis nagyon drága kb 7000

Lei. Az iskola úgy gondolja, hogy a nagy távolságok miatt a szorványba célszerű megoldani ezeket a képzéseket

Fülöp Erzsébet igazgató; edu@scoalacorund.ro;

www.scoalacorund.ro; T:40266249105, 0040-728909845

5. Nemzeti Gázipari Líceum Medgyes

A liceumba folyik felnőttképzés elektronika, automatizálás, informatika, gáz- és vízszerezés, laboráns szakmákban. A képzés nyelvezete ritkán magyar, ez az összetételtől is függ, ugyanis 50 000 lakosból 10 % magyar. Az iskola tapasztalata, hogy nincs kereslet. Képzés kellene a munkába álláshoz, de nincs anyagi támogatás. Az iskola személyi és tárgyi feltételei adottak. Korábban Segesvárból és Szebenből is jöttek hallgatók. Ma már azt is tapasztalják, hogy elektró - automatizálási tevékenységgel foglalkozó német cég vállalja a képzést is. Jó lenne, ha valaki átgondolná a folyamatokat szakmailag is és segítséget nyújtana anyagilag is.

Csiki Attila igazgató a magyar tagozat vezetője; T: 0040 269 845 876

sng_medias@yahoo.com, www.sngmedias.ro

6. Mezőgazdasági Iskolacsoport Nagykágya

A felnőtteknek élelmiszeripari tagozaton folyt képzés 5 éve. Végeztek mesterképzést is 20 évvel ezelőtt. Hol román nyelven, hol magyarul, attól függően kik jelentkeztek. Ezen a területen 90 % a magyar lakos, sok a roma, de ők magyarnak vallják magukat. Azt érzékelik, hogy a szakoktatás elvesztette a szakmaiságát, elvi alapon működnek, nem gyakorlati. Mindenki csak a normatívát nézi, a hozzáállás nem a legjobb. Általában a minisztériumból nem kapnak engedélyt felnőttképzésre.

Szűcs Zoltán igazgató; T: 0040 259 352 840; sccadea@yahoo.com

7. Eötvös József Mezőgazdasági Szakközépiskola Székelyudvarhely

Az iskolában az autószerelő, autó elektronikai szerelő, autóbádogos és -festő, szállítási technikus, környezetvédő, élelmiszeripar, könyvelés - közgazdaság, agroturisztika környezet, állattenyésztés szakmákat oktatnak. Régen volt felnőttképzés, jelenleg nincs, mert nem kaptak rá engedélyt felnőttképzés. Ennek

oka, hogy a jelenleg hatályos törvények alapján az iskolákba minden tanári létszám korlátozott. A magyarok 97 % -ban vannak, ezért a képzés magyarul folyik.

Trinfa Pálma igazgató T: 0040 266 211 473; 0040 266 218 017
eotvos.jozsef@yahoo.com

8. Hargita Megyei Kulturális Központ Csíkszereda

A központban akkreditált fotótanfolyam működik 90 órában. Általában

Hargita megyéből 13-18 hallgató érkezik. A képzésnél nagy probléma a szoftverek biztosítása. Nem tudják, hogyan lehetne segíteni ezen a helyzeten, mert a szoftverek költsége meglehetősen nagy és szintén elég drága a szükséges technikai felszerelések. Képeznek képzők képzését és egy napos beszédtechnikai képzést tartanak a magyaroknak, hogy szépen beszéljenek.

Javasolják, hogy nézzük meg a Soros oktatási központot és a Kalot alapítványt, ahol folyik felnőttképzés.

530102 Csíkszereda, Temesvári sugárút 4.

Tel: 0040266-372044, 0040-0746-244235

E-mail: kultura@ccenter.ro, <https://www.facebook.com/kkozpont>

9. **MASTERCARN SRL cég Marosvásárhely**

A cég fiatal pályakezdőknek, tart tanfolyamot a mészáros szakma elsajátítására. Aki sikeres azt viszik a németországi vágóhidakra. A képzés ingyenes 4 hetes. Nyelvezete a jelentkezőktől függ.

540345 - Târgu Mureș Str. Predeal, Nr. 1

Kontakt személyek: Levente Vinczeffi, Molnár Orsolya

T: 0745 615 815

10. Eforie Sud Csíkszereda

588 romániai munkanélküli részesülhet szakmai képzésben Európa uniós pénzből.

A tanfolyamok között szerepel turisztikai menedzser, idegenvezető, sommelier, szakács, vendéglátóipari egységvezető, valamint hagyományos bútorkészítő, szakács-, báros-, cukrász szakma is. A munkanélküliek számára a képzések ingyenesek. A képzések nyelvezete magyar.

Csíkszereda, a Petőfi utca 47.

<http://szekelyhon.ro/aktualis/csikszek/felnottkepzes-unios-penzbol/print>

11. *Temes megyei Kereskedelmi, Ipari és Mezőgazdasági Kamara*

A vállalkozói készségek, belső ellenőr, minőségügyi, ingatlanügynök, elsősegély - kötelező tanfolyam, inspector, hulladékgazdálkodási specialista szakmai képzések.

Hainal GAL

P-ța Victoriei T: (+40) 372 185 285

<http://www.cciat.ro/>

12. Gábor Áron Iskolaközpont Szentegyháza

A számítógépkezelő, számvitel, autószerelő, asztalos, szabó, villanyszerelő, közlélelmezés utóbbi időben nincs, autóvezető szakmák képzése, évente 3 tanfolyam kis létszámmal 5-10 fő magyar nyelven. Szükség lenne ács, kőműves, öntő szakemberekre. Az iskola rendelkezik személyi és tárgyi feltételekkel. Az akkreditálás azonban igen drága 12 000 Lei.

A cégek próbálják a képzéseket átvenni. Jó lenne pályázati támogatás legalább az akkreditációra, útiköltségekre Hargita, Kovászna megyében.

Máthé István igazgató; T: 0040 266 246 897; vlahita_liga@yahoo.com

13. A Pangastro - Pék, Cukrász és Gasztronómiai Egyesület és a Boro Info Kft

2 napos tanfolyamokat szerveznek a következő szakmákban: Hidegtálkészítő tanfolyam, népszerű cukrásztermékek, kézműves csokoládé bonbon készítése, kézműves kenyér- és péksütemény tanfolyam, francia desszertek, monoporciós desszertek és torták, Zöldség- és gyümölcsfaragó tanfolyam.

<http://www.pangast.ro/hu/esem%C3%A9nyek.html?start=7>

14. S.C. Continental SRL A felnőttek képzése a következő szakmáknál folyik fodrász, manikűrös, műkörömépítő, kozmetikus, sminkes, masször, szempilladúsító, szemöldök tetováló, gyógypedikűr, hajdúsító, hennafestő, higiénia, elárusító, szakács, pincér, spa és japán manikűr, nappali smink. Olt utca, 30 szám Sepsiszentgyörgy, Kovászna megye,

<http://www.tanfolyamok.ro/component/jforms/1/62.html>

14. Kovászna Megyei Munkaerő-elhelyező Ügynökség

„Nagybaconban például mintegy 400 tartósan munkanélküli szerepel a nyilvántartásunkban, ám a helyszínen csak száz jelentkezőt sikerült toborozni az induló tanfolyamokra, a többség arra hivatkozott, hogy elkezdődött a mezőgazdasági munkák szezonja Ausztriában, Olaszországban, és mennek dolgozni. Inkább vállalták, hogy kikerülnek a nyilvántartásból, és elveszítik a szociális segélyt”

„kilenc településen mintegy 400 felnőttet ültettek vissza az iskolapadba – a Második Esély program keretében a betűvetést tanulták, de ők is egyre türelmetlenebbek, várják a tanév végére beígért kétezer lejt, hogy indulhassanak külföldi munkát vállalni. Az ügynökségnek összesen 500 ezer lejt kellene kifizetnie nekik, de addig nem merik kiadni a pénzt, amíg nem veszik át a pályázat lezárását jelentő okleveleket, azok pedig még nem érkeztek meg az oktatási minisztériumtól.

Kovászna megye országos szinten is élen jár a felnőttképzés tekintetében, az év elejétől 30 tanfolyamot szerveztek, több mint 500 résztvevővel. A már lezárult képzések végzőseinek 37 százaléka talált munkahelyet.”

Kelemen Tibor, a Kovászna megyei munkaerő-elhelyező ügynökség igazgatója

16. Hargita megyei szakképző központ

<http://crfpacluj.datacontrol.es/>

Valamennyi megyében csak románul érhető el

<http://cursuri-calificare.afacerist.ro/Covasna/>

A képesítési tanfolyamok akkreditáltak szintenként eltér a képzési óraszám

Első szintű képesítési tanfolyamok, 360 óra

szakképesítések:

pék
cukrász
cukrászszerelő
textiláruk
borbély
gaterist
kereskedelmi munkás
munkás bőr és helyettesítő
munkavégzés állattenyésztés
munkavállaló a növénytermesztésben
munkavégzés hideg megmunkálásához
munkás építőipari szerkezetek
munkavállaló asztalos
manikűr, pedikűr
lisztből

Második szintű képesítési tanfolyamok, 720 óra

ingatlan Administrator

Szakács

Fodrász

Cukrász   bőr   és   helyettesítői

Cukrász   alumínium   és   műanyag

Carpenter-Ács-padlóburkolónak

Villanyszerelő   autó   elektronika

Blacksmith   konkrét   munkások,   szerelő   előre   gyártott

Vízvezeték-szerelő   vízvezeték   és   gáz

Autószerelő

Szerelő   gipszkarton   falak   és   a   mennyezet

Pincér	(pincér)	élelmiszer	eladó	egységekben
Hegesztő				
Carpenter				egyetemes
Kőfaragó, vakoló				
Harmadik szintű képesítési tanfolyamok, 1080 óra:				
Agent				foglaltság
Vezetői				asszisztens
Kozmetikus				
Tech masszőr				
Rövidebb képzések,				
60 óra: Köröm, Stylist protézisek technikai				
80	óra:	Könyvelő,	Ellenőr,	HR
120 óra: Tanácsos, pályaválasztási információs és tanácsadási, Smink,				
Számítógépek,			információ-feldolgozó	

Szlovákia

17. Szakközépiskola, Kassa

Felnőttképzési tanfolyam szakmái: mechatronika, elektrotechnika, kereskedelmi akadémia, cnc gépek, cad cam. A felnőttképzési tanfolyamokat felépítménynek nevezik a Felvidéken.

A tanfolyamokat a munkanélküli hivatalokon keresztül céggel együtt szervezik.

A képzés 2-3 évig tart és kb 60 fő.

A cég például egy belga cég, aki felvételin teszteli a hallgatókat. így szelektálni is tud.

A szakmai tanfolyamokat akkreditáltatni kell. A képzés 5-6 éve ingyenes volt.

A tanfolyam nyelve a hallgatóktól függ, vagyis igény szerint, két nyelven tudnak tanulni.

2015-ben a Bethlenen Alapítványon keresztül 5 milliót kaptak.

A személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak, gépek vannak, kisebb eszközök modern mérőműszerek. A rendszer holland mintára működik. Van szolnoki testvériskola

Matej Éva igazgató; T:00421 55 622 4527

skola@ipari.sk, mateje@ipari.sk ; www.ipari.sk

18. Műszaki Szakközépiskola Galánta

A felnőttképzés szakmái ugyanazok, mint a nappali képzésen. Ezek a következők:

autószerelő - műszerész, villanszerelő, agrárgépész, bádigos szlovák nyelven folyik a képzés. Sajnos kevesen jelentkeznek, pedig a képzés ingyenes.

A szakképesítéseket akkreditálni nem kell, mert ugyanazt tanítják, mint a nappalin.

Lovász Ágnes igazgató; T:00421 31 780 2492; skola@sostechga.edu.sk

19. Ipari Szakközépiskola Komárom

A szakközépiskolában gépészet, elektrotechnika, közgazdaság a szakmakínálat van.

A felnőttképzésben a könyvelést és a cnc szakmákat oktatják.

A beiratkozottaktól függ hogy magyarul, vagy szlovákul folyik a képzés

A könyvelést akkreditáltatni kell. Az érdeklődők száma kevés

Jó lenne a képzést támogatni, hogy kevesebb legyen a hallgató költsége

Munkaügyi Hivatal hirdeti a képzéseket, ha tiszta magyar program, akkor magyar a nyelv is

Vetter János igazgató; T: 00421 907 373 696; office@spskn.sk;

vetter@spskn.sk www.spskn.sk

20. Magyar Tannyelvű Magán Szakközépiskola Dunaszerdahely

Széles a szakmaválaszték: cukrász, hentes, fodrász, autószerelő - műszerész, autószerelő -villamos műszerész, pincér, szakács, idegenforgalmi marketing ügyintéző, idegenforgalmi szolgáltatások, vendéglátóipar és idegenforgalom, közétkeztetés,

hajkozmetika, ruhaipar, elektrotechnika, gépészet, élelmiszeripari termelés, idegenforgalom.

1 évesek a képzések, a tandíj 60 -70 euró. Bármilyen támogatás jó lenne.

A képzés magyar nyelven folyik.

Vida Aranka igazgató; T: 00421 31 550 9838

skolads@skolads.sk; www.skolads.sk

21. Szakközépiskola Ógyalla

Tanfolyami szakmák: autószerelő - műszerész, autószerelő - elektroműszerész, mezőgazdasági gépjavító, hűtőgépszerelő, közlekedési üzemvitel.

A képzés magyar –szlovák nyelven folyik

A tanfolyamokhoz akkreditáció szükséges a cégekkel együttműködni.

A jelentkezők nem fizetnek tandíjat ennek ellenére nem nagyon jönnek

Papp Benjamin igazgató; T:00421 35 760 2692; souphu@souphu.edu.sk

www.souphu.edu.sk

Vajdaság

22. Szerbiában a felnőttképzési törvényt 2015 év végén elfogadták, de mivel a végrehajtási rendeletek nem jelentek meg gyakorlatilag áll a tevékenység.

A törvény előtt a szakiskolákban folyhatott csak állam által elismert szakképesítés. Az akkreditáció csak a szakiskoláknál volt, az oktatási cégek saját nem állami képzéssel foglalkoztak. Az iskola az elmúlt évben szabó-varró tanfolyamot szervezett 300 órában, amit a Munkaügyi Hivatal adott ki.

A környezetben Zentán a közművelődéssel kapcsolatos felnőttképzés folyik. Több esetben pályáztak, a vizsgáztatás azonban mindig az iskolában marad.

A felnőttképzésre gyenge az igény. Ennek egyik oka, hogy csak összeszerelő munkákra van igény a betelepült cégeknél.

Szerbiában az állam csak az első szakmai képzést fizeti. Osztrák támogatással létrehoztak Újvidéken felnőttképző központot, ahol mindenféle felnőttképzés folyik. A képzések jellemzően magyarul zajlanak.

A szakképzést követően, ha munkalehetőség van a Vajdaságban, akkor marad a végzett.

Magyarkanizsán megalakult a hálózat és benne vannak a Pannopnforrás hálózatában is, ahol a fő probléma, hogy a finanszírozás elmarad. Az igaz, hogy a hálózatban nagy a lehetőség nagyon sokat tanultak egymástól. Ha nincs külső támogatás a szakmatanulást maguknak kell finanszírozni, ami nem megy.

A hő és hangszigetelő képesítésre nyertek pályázati pénzt, de csak 15 helyre és 60 fő jelentkezett.

4. számú melléklet Az interjú kérdései

Interjú kérdések

1. Van-e felnőttképzés az oktatási intézményben?
2. Munkaerő-piaci igényként jelentkezik-e képzés?
3. Milyen szakmákat oktatnak?
4. Milyen területről iskoláznak be?
5. Van-e cég a képzési igény mellett?
6. Hány órában oktatják?
7. Hány fővel indul a tanfolyam?
8. Mennyibe kerül a képzés a hallgatónak?
9. Előírás-e a program akkreditációja?
10. A felnőttképzésben végzettnek javulnak-e a helyi munkaerő-piaci esélyei?
11. A felnőttképzésben résztvevők társadalmi integrációs esélyei javulnak-e?
12. Várhatóan saját boldogulásuk reményében kevésbé választják az elvándorlást.
13. A magasabb képzettségű növeli-e a magyar ajkú közösség gazdasági versenyképességét, a magyar közösség megtartó erejét

kékí=kérdőív; zöld=interjú, piros=pannonforrás; fehér=internet

5. számú melléklet A felnőttképző adatbázis

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
1	Felvidék (Szlovákia)							
2	Szakképző és Felnőttképző Intézet	Komárno	CNC gépek programozása	magyar	min5	66	312 Euro	http://www.szaki.sk/
3	EUREG Polgári Társaság,	Galánta		magyar				http://euregoz.sk/
4	Felnőttképzési Intézet,	Kassa	CNC gépek programozása	magyar				http://szaki.sk/
5	Szlovákiai Magyar Közművelődési és Társadalmi Szövetség – CSEMADOK Művelődési Intézete + 20 szervezete	92901 Dunaszerdahely (Dunajska Streda), Bacsák u. 240/13.		magyar/szlovák				http://www.csemadok.sk
6	Szlovákiai Magyar Pedagógusok szövetsége	postacím: 945 01 Komárno 1 P.O.Box 49 e-mail: szmpsz@szmpsz.sk pek@szmpsz.sk tel/fax:	interaktív táblatanfolyam, tananyagfeldolgozás	magyar				www.szmpsz.sk

		[+421](0)35 771 3572 [+421](0)35 771 4755 [+421](0)31 780 7928 fax: [+421](0)35 771 4756						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
7	Hidaskürti Magán Szakközépiskola	Orechová 53 Hidaskürt T: +421 31/784 81 07	már nincs felnőttképzés	magyar/ szlovák				https://ssosmostova.edupage.org/
8	Szakközépiskola,	Kassa Matej Éva igazgató00421 55 622 4527 skola@ipari.sk , mateje@ipari.sk	mechatronika, elektrotechnika, kereskedelmi akadémia, cnc gépek, cad cam	magyar/ szlovák				www.ipari.sk
9	Műszaki Szakközépiskola	Galánta Lovász Ágnes igazgató; T:00421 31 780 2492; skola@sostechga.edu.sk	autószerelő - műszerész, villanyszerelő, agrárgépész, bádigos	magyar/ szlovák				
10	Ipari Szakközépiskola	Komárom Vetter János igazgató; T:00421907 373 696; office@spskn.sk ; vetter@spskn.sk	könyvelést, cnc	magyar				

		www.spskn.sk						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
11	Magyar Tannyelvű Magán Szakközépiskola	Dunaszerdahely Vida Aranka igazgató; T: 00421 31 550 9838 skolads@skolads.sk	cukrász, hentes, fodrász, autószerelő - műszerész, autószerelő -villamos műszerész, pincér, szakács, idegenforgalmi marketing ügyintéző, idegenforgalmi szolgáltatások, vendéglátóipar és idegenforgalom, közétkeztetés, hajkozmetika, ruhaipar, elektrotechnika, gépészet, élelmiszeripari termelés, idegenforgalom	magyar/				www.skolads.sk
12	Szakközépiskola	Ógyalla Papp Benjamin igazgató; T:00421 35 760 2692; souphu@souphu.edu.sk	autószerelő - műszerész, autószerelő - elektroműszerész, mezőgazdasági gépjavító, hűtőgépszerelő, közlekedési üzemvitel	magyar				www.souphu.edu.sk
13	Erdély-Partium (Románia)							
14	Tabula Felnőttképző Központ	Marosvásárhely	Asztalos, Épület és jármű takarító, Könyvkötő, idős	magyar	12 38	3hónap 3hónap		http://www.atab.ro/

	0743 47 63 73		gondozó,szakács,pincér,virágk ötő		110	3hónap		

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
15	Romániai Magyar Pedagógusok egyesülete		Gyermekek központú, kreatív, innovatív megközelítések a gyógypedagógiában	magyar		20	Szülőföld alap	http://keresztur.gondviseles.org http://keresztur.gondviseles.org/keresztur/jupgrade/index.php/kepzesek/47-kepzesek/57-gyermekekkozpontu-kreativ-innovativ-megkozelitesek-a-gyogypedagogiaban
16	Romániai Magyar Gazdák Egyesülete, Maros Szervezet,	Marosvásárhely, Laposna utca 23	mezőgazdasági szakmák	magyar/román				http://www.karpatbio.hu/hu/szovetseg/tagjaink/romaniai-magyar-gazdak-egyesulete-maros-szervezet-rmge-maros/
17	Partiumi Keresztény Egyetem	410209.Nagyvárad Primăriei u. 36. sz. partium@partium.ro Q	ECL, ECDL	magyar				http://www.partium.ro/hu; telos.partium.ro

		T:004-0259- 418244						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
18	Romániai KALOT Egyesület	Csíkszereda, 53020 3 Szék utca 147 sz. Hargita megye T004-0266-371419 iroda@kalot.ro / kalot.egyesulet@facebook.com	Nők iskolája, Fotótanfolyam Dekorációkészítő tanfolyam Akkreditált lelkipázkodói tanfolyam Humán erőforrás-menedzsment képzés Projektmenedzsment képzés	magyar				http://www.kalot.ro/
19	Eurocenter		Panzióvezető, Könyvelés Szociális gondozó, Ács és épületasztalos, Általános asztalos, Kőműves, Pályázati írás és menedzsment Közbeszerzés, Vendéglátás, Nemzetközi vizsgák, ECL, ECDL, Szolgáltatások, Pályázati írás, Konferencia szervezés, Weblapkészítés és teljeskörű webszolgáltatás	magyar				http://www.eurocenter.ro/home/

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
20	Hargita megyei Művészeti Népfőiskola		Fafaragás, székelykapu faragás, fenyőfa székelykapu készítés, Ácsképzés, Asztalos Bútorfestés, Kerámia, Székely népviselet készítés, Szövés- varrás, Nemezelés, Gyöngyfüzés	magyar				http://www.nepiskola.ro/
21	LAM alapítvány	+40 267 34 76 57 +40 371 40 94 79 527105 Ilieni Str. Principală nr. 222. Județul Covasna	Agroturisztikai dolgozó Állattenyésztési dolgozó Folyamatmenedzser Humán erőforrás-menedzser Kezdő vállalkozói ismeretek Növénytermesztési dolgozó Öko-gazda — Ökológiai növénytermesztés Projektmenedzser Vadgazda	magyar				http://www.lamilieni.ro/
22	Prisma Egyesület	Tel: 0040-747- 067-021 Kolozsvár, Napoca utca 2-4/27 400009		magyar/ román				www.prismae.eu

23	Civil Szervezeti Menedzsment Akadémia		Egyedi, civil szervezetek igényire kialakított, hosszútávú képzés Vezetőknek!	magyar				

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
24	A Teleki Oktatási Központ	Sóvidék +40 265 570725 - recepció +40 265 577925 - recepció +40 728 314625 - +40 751 093345 -		magyar				www.tok.ro
25	Gyulafehérvári Caritas	RO-510009 Gyulafehérvár, Béke u. 3 Tel./Fax: +40-258- 811.499	otthoni gondozás	magyar				www. caritas-ab.ro

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
26	Caritas Iskola Vidékfejlesztési képzési központ	40-730-015.195, 0266-364.726; Szociális Ágazat 540053 Marosvásárhely, Rózsák tere 61 T: +40-265250.191 Szocio-medikális Ágazat 530203 Csíkszereda, Szék út 147 T: +40-266-315763 Logisztika 530203 Csíkszereda, Szék út 155 T: +40-266371.813	Állattenyésztő Növénytermesztő Tej-, hal- és húsfeldolgozó, Mezőgazdasági vállalkozás fejlesztése, Hagyományos elemeket és módszereket használó épí- tőmunkás, Méhész Vidéki Vendégfogadó nonformális, gazdaképzés Metsző tanfolyam Tejfeldolgozó képzés - Érlelt sajtkészítés, Fűszernövények termesztése Mezőgazdasági hulladék hasznosítása komposztálással	magyar		360 óra, amelyből 120 óra elmélet + 240 óra gyakorlat		
27	Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Közép- erdélyi Magyar Művelődési Intézet	400183 Kolozsvár (Cluj-Napoca), str. Gh. Lazar nr. 30	magyar nyelv és nemzeti öntudat erősítése	magyar				http://www.emke.ro

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
28	Szörvány Alapítvány	Románia, Temesvár, Putna utca, 7. Irányítószám 300593 tel: +40-356- 446516 fax: +40- 356-446516	Pályázatírás és menedzsment (Temesvár, 2009, 2010, 2011) Gyermekanimátor képzés (Temesvár, 2011) Testvérkapcsolatok kialakítása – műhelymunka (Temesvár) Tehetségfejlesztés – képzés és műhelymunka (Szentés, Újszentés,Buziásfürdő 2012) Civilgondnok képzés (Temesvár, 2014)	magyar				www.diasporatm.ro
29	Amőba	Sepsiszentgyörgy, Templom utca 1/A RO – 520014 Tel: +40-267- 351959	Pedagógusképzés	magyar				http://www.amoba.ro/
30	Kis-Küküllő Térségi Társulás	Erdőszentgyörgy (Sângeorgiu de Pădure), (str.) Livezilor utca (nr.) 6 szám, postai irányítószám (Cod poștal): 547535	szociálismunkás	magyar				http://www.szekelyka pu.ro/

		Postai levelezőcímünk: Chibed, Str: Papszoros, nr 62/a, Cod poștal: 547268, Jud. Mureș						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
31	Artera alapítvány	Székelyudvarhely, Kadicsfalva út 31 Irányítószám: 535600 Munkapont: Kornis Ferenc utca 8 szám Tel: (+4)0744593192 Email: office@artera.ro www.facebook.co m/fundatiaartera	Akkreditált képzések kézműves-mesterségekben 3-6 hónapos tanfolyamok, heti 1-2 foglalkozással, <i>kihelyezett helyszíneken is</i>	magyar				
32	Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság – EMT	400604 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 116 400750 Cluj, O.P. 1, C.P. 140	Az európai tervezési normák (EUROCODE) és számítógépes tervezés oktatása építőmérnököknek elnevezésű felnőttképzési programunk építőmérnökök számára	magyar/ roman				www.emt.ro

		T: 0040-264590825, 0040-264594042	tartandó szak és továbbképzés megvalósítását célozza.					
33	MÜTF Oktatási Központ	Székelyudvarhely, Kökereszt tér 1. Tel./fax: 004-0266-219760, 206084	Vadgazdálkodó, bolti eladó, könyvelő, picér, projektmenedzser	magyar				http://www.mutf.ro

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
34	Traian Vuia Műszaki Gimnázium	Szatmárnémeti, Románia Baranyai Tibor, igazgató +40 261 721 030		magyar				www.traianvuiasm.ro
35	Civitas Alapítvány	Amos Francu utca, 6/1 szám, 400073 Kolozsvár, Kolozs megye, Románia tel. +40-264- 590.554 tel./fax +40-264- 590.555	Gyógy- és fűszernövények termesztése és feldolgozása, Gyümölcsstermesztő szakképzés_____	magyar				http://www.civitas.ro/
36	Alsócsernátoni Népfőiskola	Csernáton T. 0040-267- 367566 hpmuzeum@jahu.com Haszmann Pál	fafaragó, fonás, szövés, székelykapu építés	magyar				
37	Kós Károly Építőipari	Csíkszereda koskaroly_iskola@	építőipari technikus, környezetvédő technikus,	magyar				

	Szakközépiskola és Szakmunkásképző	yahoo.com; T: 0040 266 314 496	kőműves szakmunkás, ács szakmunkás, épületgépész szakmunkás, mechanikai szakmunkás, földmérő, víz-gázszerelő.					

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
38	Puskás Tivadar Iskolaközpont	Gyergyóditró Román Sándor igazgató tivadar.puskas@gmail.com T: 0040 266 353 167	belső lakberendező és bútortervező technikus, környezetvédő technikus, asztalos,	magyar				www.puskas.ro
39	Korondi Középiskola	Korond Fülöp Erzsébet igazgató; edu@scoalacorund.ro; T:40266249105, 0040-728909845	turisztikai technikus, kereskedelmi technikus, közgazdasági technikus, asztalos, és pincér	magyar				www.scoalacorund.ro
40	Nemzeti Gázipari Líceum	Medgyes Csiki Attila aligaztó magyar tagozat	elektronika, automatizálás, informatika, gáz- és vízszerelés, laboráns	magyar				www.sngmedias.ro

		vezetője, T: 0040 269 845 876 sng_medias@yahoo.com ,						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
41	Mezőgazdasági Iskolacsoport	Nagykágya Szűcs Zoltán igazgató; T: 0040 259 352 840; sccadea@yahoo.com	élelmiszeripari	magyar				
42	Eötvös József Mezőgazdasági Szakközépiskola	Székelyudvarhely Trinfa Pálma igazgató T: 0040 266 211 473; 0040 266 218 017 eotvos.jozsef@yahoo.com	autószerelő, autó elektronikai szerelő, autóbádogos és -festő, szállítási technikus, környezetvédő, élelmiszeripar, könyvelés - közgazdaság, agroturisztika környezet, állattenyésztés	magyar				

43	Hargita Megyei Kulturális Központ	530102 Csíkszereda, Temesvári sugárút 4. Tel: 0040266- 372044, 0040- 0746-244235 E-mail: kultura@ccenter.ro	fotó	magyar				https://www.facebook.com/kkozpont

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
44	MASTERCARN SRL cég	Marosvásárhely 540345 - Târgu Mureș Str. Predeal, Nr. 1 Kontakt személyek: Levente Vinczeffi, Molnár Orsolya T: 0745 615 815	Mészáros	magyar/ román				
45	Eforie Sud	Csíkyszereda, a Petőfi utca 47.	vállalkozói készségek, belső ellenőr, minőségügyi, ingatlanügynök, elsősegély - kötelező tanfolyam, inspector, hulladékgazdálkodási specialista	magyar				http://szekelyhon.ro/aktualis/csikszek/felnottkepzes-unios-penzbol/print
46	Temes megyei Kereskedelmi, Ipari és Mezőgazdasági Kamara	Hainal GAL P-ța Victoriei T: (+40) 372 185 285	vállalkozói készségek, belső ellenőr, minőségügyi, ingatlanügynök, elsősegély - kötelező tanfolyam, inspector, hulladékgazdálkodási	magyar				http://www.cciat.ro/

			specialista					
47	Gábor Áron Iskolaközpont	Szentegyháza Máthé István igazgató;T:0040 266 246 897; vlahita_liga@yaho o.com	számítógépkezelő, számvitel, autószerelő, asztalos, szabó, villanyszerelő, közéleti utóbbi időben nincs, autóvezető	magyar				

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
48	Pangastro - Pék, Cukrász és Gasztronómiai Egyesület és a Boro Info Kft		Hidegtálkészítő tanfolyam, népszerű cukrásztermékek, kézműves csokoládé bonbon készítése, kézműves kenyér- és péksütemény tanfolyam, francia desszertek, monoporcións desszertek és torták, Zöldség- és gyümölcsfaragó tanfolyam.	magyar				http://www.pangast.ro/hu/esem%C3%A9nyek.html?start=7
49	S.C. Continental SRL	Sepsiszentgyörgy Olt utca, 30 szám, Kovászna megye	fodrász, manikűrös, műkörömépítő, kozmetikus, sminkes, masszőr, szempilladúsító, szemöldök tetováló, gyógyepedikűr, hajdúsító, hennafestő, higiénia, elárusító, szakács, pincér, spa és japán manikűr, nappali smink	magyar				http://www.tanfolyamok.ro/component/jform/1/62.html
50	Kovászna Megyei Munkaerő- elhelyező	Kelemen Tibor, a Kovászna megyei		magyar/ román				

	Ügynökség	munkaerő- elhelyező ügynökség igazgatója						

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
51	Hargita megyei szakképző központ		pék, cukrász, cukrász szerelő textilárúk, borbély gaterist, kereskedelmi munkás ingatlan Administrator Szakács, Fodrász, Cukrász bőr és helyettesítői Cukrász alumínium és műanyag Carpenter-Ács-padlóburkolónak Villanszerelő autó elektronika Vezetői asszisztens Kozmetikus	magyar		360 óra 720 óra 1080 óra		http://crfpacluj.datacontrol.es/ ; http://cursuricalificare.afacerist.ro/Covasna/
52	Vajdaság (Szerbia)							
53	Vajdasági Magyar Művelődési Intézet	24400 Zenta, Posta utca 18.	könyvtárak, múzeumok, levéltárak, műemlékvédelem	magyar				http://www.vmmi.org
54	Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi	21000 Újvidék, Mihajlo Pupin sugárút 16. : I. emelet, 60-as	<i>oktatási és nevelési intézmények titkárainak vizsgálója</i>	magyar/szerb				http://www.puma.vojvodina.gov.rs/contact.php

	– Nemzeti Közösségi Titkársá	iroda T: 021/487-45-55, fax:557-074,	A Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság (Az SZK Hivatalos Közlönye, 8/11. szám)					

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
55	Katicabogár nagy családosok egyesülete	Testvériség u. 20, 24323 Bácsfeketehegy Tel: 024-739-141, és 024-738-660 E-mail: tokity@ptt.yu	- tanfolyamok, továbbképzések	magyar				http://www.feketics.com/index-hu.php?page=pages&id=14
56	Felnőttképzők Regionális Hálózata	24420 Magyarkanizsa Fő tér 9. (Glavni trg br. 9) Tel.: +381 24 873 043	Üzletiterv-író tanfolyam, Szabó-varró tanfolyam, Számítógépes tanfolyam, Üzletiterv-író tanfolyam, Profitépítés mesterkurzus, ECDL, EBC*L, nyelvtanfolyamok	magyar				http://ferha.net/intezmeny/1_cnesa-oktatasi-es-muvelodesi-intezmeny.html , www.ferha.net
57	Cnesa Oktatási és Művelődési intézmény	Magyarkanizsa Sarnyai Károly ig. cnesa@cnesa.rs +38-16380-82550	felnőttképzés széles sávban	magyar				www.cnesa.rs

58	Probitas Szervezet	Civil	Tolsztoj utca 3. 24 000 Szabadka Szerbia Mobil: +381 (0)69 5578448	Aranykalászos gazda képzés, <u>NET-diák - Számítógépes</u> <u>képzés kezdőknek,</u> <u>EU-s programok pénzügyi</u> <u>menedzsmentje,</u> <u>EU terminológia - kompetencia</u> <u>alapú képzés</u> EBCL, ECDL. <u>Tőzsde oktatás</u> <u>Képzők képzése</u>	magyar					http://www.probitas.rs /

	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
59	Archimedes Oktatóközpont	Árpád utca 9. 24400 Senta Tel./Fax.: 024/812-349,	Tőzsdeoktatás, számítógépes képzés	magyar				http://www.archimede.s.edu.rs/Az-oktatokozpontrol/rolunk.html
60	Alsócernátoni Népfőiskola	Csernáton Kovászna megye	fafaragó fonás szövés, székelykapú építés	magyar				
61	EU-Vajdasági Felnőttképzési Központ	Arpadova 9 24400 Senta Email		magyar/szerb				
62	Kodály Zoltán Magyar Művelődési Központ	Topolya Kelemen Gábor, Savelin László titkár T: 00381-24-711554	művészet	magyar				
63	Muravidék (Szlovénia)							
64	Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet	9220 Lendva, Fő utca 124.		magyar/ szlovén				http://www.mnmi-zkmn.si
65	Kétnyelvű	Vasút utca 2e 9220 Lendva		magyar/				

	Szakközépiskola Lendva	ajnistvo-dss.lendava@guest.arnes.si ; T: +385-(02) 574 25 10;(02) 574 25 20 Igazgató (02) 574 25 11 silvija.hajdinjak-prendl@guest.arnes.si		szlovén				http://www.dssl.si
	A képző neve	Elérhetősége	Tanfolyam szakmái	Tanfolyam nyelve	létszám	óraszám	Tandíj	web lap
66	Kárpátalja (Ukrajna)							
67	Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet	Beregszász, Széchenyi u. 59/b.	nemzeti hagyományok ápolása és megőrzése	magyar				http://www.kmmi.org.ua
68	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola	6, Berehove, Zakarpats'ka oblast, Ukrajna, 90201	rongyszőnyegszövő ,falusi vendéglátó, Konyhaikisegítő- és szakácsképzés , nyelvtanfolyamok, ECDL	magyar				http://www.kmf.uz.ua/
69	Kárpátaljai Magyar Pedagógus Szövetség, Beregszász	Olga Kobiljanszka 17. Beregszász, Kárpátalja, 90202 Ukrajna +380-3141-43259, +380-3141-	Megújuló energetikai szaktanácsadó	magyar				http://kmpsz.uz.ua/

		23747						
70	Drávaköz - Szerémség (Horváthország)							
71	Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége	31 000 Eszék (Osijek), Bartola Kašića 64	gazdasági, szociális, egészségügyi, környezetvédelmi	magyar				http://www.hmdk.hr
72	Baranyai Júlia Népfőiskola	31300 Pélmonostor (Beli Manastir), Vladana Desnice 79	pedagógus továbbképzések. felnőttképzés Borász - pincész képzés Zöldség- és dísznövénytermesztő képzés pálinkafőző képzés gyümölcsészet - szőlészet falusi turizmus képzés EU projektmenedzser képzés	magyar		124 tanóra 124 tanóra 174 óra 174 óra 280 óra	2.000 kn/fő 2.500 kn/fő 2.500 kn/fő 7.500 kn/fő 3.000 kn/fő	http://www.smu-mesz.hr/nepfoiskola.html